

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 26 వ తేది బుధవారము

No. 21.

సంపుటము ౯

దుంధుభినామ సంవత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ అమావాస్య ౩౦.

సంచిక ౨౧

బంగారాదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, సమృద్ధి మైనదియు, నయమైనదియు వైన

ది డక్కా ఆయుర్యేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మాలదనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్చి, నవ జడ్చి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హాడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 అగ్నినియస్ వీధి, డక్కా.

ప్రాంతాలు:— కలకత్తా 212 హా బారు వీధి, 155-1 అప్పరు చిట్టూర్ రోడ్డు (హావబారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబారు) భవానిపూర్ 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాకి, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినము తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

- (1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షలో లేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగ) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధాన్య నాశించు విధము. (బ్రహ్మచర్యము యినాం) మకరభృజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) భృగులూతంశ (జ్యోతిషము) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరదాద్యనబ బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనప్రాసన సేన 1-కి రూ 4.

పెన్సిల్లు!

మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెన్సిల్లు, సామానులు, పనివేత్తలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

“దేశములోని ప్రజలు బ్రతిక సుఖించవలెనంటే దేశములోచేసిన వస్తువులు కొనండి”

మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు. (3462)

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

ఏకెంటు:— పి. యన్ శర్మ కంపెనీ, బంగ్లా. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంగామండలము) వ్యాపారధరలకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాక్టరీ, వామరమపేట పోస్టు, మదరాసు.

ఒంటివాళ్ళుగోటా తుపాకీ గుర్రపిద్దముగు కంపెనీవారిచే

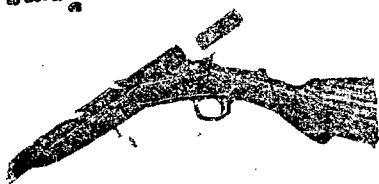
నానావిధములగు రివాల్వర్లు. ఆరులేక విడుదలౌటలు యె

కలకత్తా.

(8088)

తృప్తి.

[ప్రాథమికము ౧౮౭౩ సం

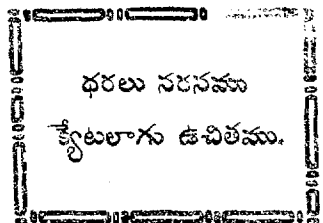

౧౮ సెంటర్.

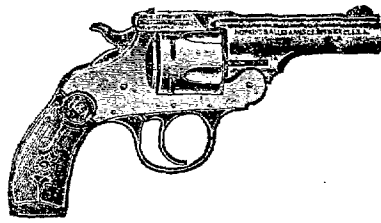
కలకత్తా, ౩౪, ౩౬ అంశములలో దొరుకును.

చిన్న పి. జేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

సంఖ్య. పి. రామానుజం శెట్టి అంశము కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ధరలు నరనము
కేటలాగు ఉచితము.

భృంగామలక తైలము

అనే స్నాన తైలము

చాల

ప్రసిద్ధి జేందినది.

కండమంట, హస్తసాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలంపయోగమునల్ల వెంటనే నివృత్తి యగును. మెదడుకు చాల చలనముచున్నది. చర్మము వ్యధిచుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. మెల్లములు అకాలములో తెలుగునట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తించును. సూర్యానందము మొదలయిన తలనొప్పలు, తలమట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - అంగల వైద్యశాస్త్రములకు ఈ తైలము శాఖింపబడి యున్నది. డిప్లోమా బొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాశుక్రియందు

(ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సంపాదకులుగాను నుండు)

(3497)

ఆయుర్వేద భూషణం పండిత యం. దురైస్వామి అయ్యంగర్, పి. కే. పి. సి.

వారిచేత ఈతైలము తయారుచేయబడినది ఖరీదు సీసా 1-కి రూ 1-4-0. తపాలుఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.

ఆర్యబేషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

(పతి 1-కి రూ 0-4-0 (3541)

వర్తకులకు 100-కి 25-వో. కమిషనియ్యబడును ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము.”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు సాహిత్యమును నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిరునామాకు కాత్తు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు

సుప్రసిద్ధ (బహిని) వైద్యకాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యన్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినదని ఖేతచక్కతో చేయ

బడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయందును.

80 గాలములను పట్టును. వలయువారు ఆర్డరు

తో రూ 1-0-0 అద్యుక్తు పంపుతూ పోస్టాఫీసు

రయలుపైను నివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు

రూ 5-0-0 లు మాత్రమే పి. పి. రయలు ఖర్చులవేరే (3436)

స్వదేశీ స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

BOOK TO STUDENTS! CURE GUARANTEED! SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3473) 1 Tin of 30 pills per Re. 1-0-0 Sensational and startling results in 24 Hrs. Else money refunded. 2 pills alone stop emissions; cure wet dreams astonishingly. 2 Tins suffice for radical cure. (A) M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK, COCONADA

(3081) “కృత్తిక తైలము”

వైద్యక తైలము గలదిగా గలది. సాగనైవ. 1-కి రూ 4-8-0.

దీనిని కొనుక్కొని 1టి ఉచితము. పోస్టాఫీసువేరే.

వలయువారు ఆర్డరుతో 2.కరూపాయి

అదాన్సు కంకలెను. పి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో

కట్టెన్న అండ్ లాక్ సుకర్స్ etc.

చెన్నపట్టణం, (గోదావరిపట్టణం)

కె.వి.రావుగారిచేత చేయబడినది

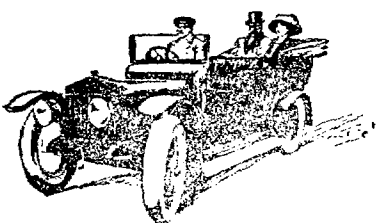
The Guntur Central Stores, Limited.

గుంటూరు సెంట్రల్ స్టోర్స్ లిమిటెడ్

ఈ కంపెనీయొక్క నిలవమున్న పోలీసు స్టేటుబుడ్డు వస్త్రాలను, కందులు వస్త్రాలను, కుండలను, చేతి వస్త్రాలను, యింకా కంపెనీ తాలూకు యితర వస్త్రాలను 1922 తేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి గుంటూరు తిలక్ పేటలోని రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసులో పేలములో విక్రయించబడును. కొనుగోలుదారు సామ్యు యానత్తు పెట్రోల్ చెల్లించవలెను.

గుంటూరు } యొ|| సాంబశివశాస్త్రి ఎం.ఎ.వి.ఎల్.
తిలక్ పేట }
28-4-22 } డి|| లక్ష్మీనారాయణ బి.ఎ.వి.యల్.
54 }
జైకర్ణా

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టి, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గెవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. భన దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున కట్టించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1001, Kilpauk, Madras

త్వరపడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనక్షత్రము. పుట్టిన తేదీ వేళమున్న గునవి లేకయేసం వత్సర ఫలితములను క్యాలెండరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంకల్పములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తనంతుట తాము వ్రాసికొనగలరు భజము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములలో మీరూ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.

క్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

(8291)

ఖజింకోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

కుప్తు రోగ నివారిణి

యోగ్యతాప్రకరములు

కుప్తురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి రోల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? కేసు 18 సం|| రముల నుంచియు నాన్నే పాతులు కొందరు 5, 6 సం|| రముల నుంచియు, కష్టము సురక్షాననులేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. మీ "కుప్తురోగనివారిణి" నేనించి రోగవిముక్తులమై చాలసఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంత్తేరు కృష్ణాజిల్లా అష్టాదశ కుప్తురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించి దివ్యావధము లేదు. గణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 118 లు బహుమానము "మా కుప్తురోగనివారిణి" ఘనవిని మాకు కుప్తురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. బాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డబ్బా రూ 6-0-0.

డి రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8388-783)

కోత్తపేటపాడు (గోదావరి జిల్లా)

మెలయచందనము

గనేరియా

అను సెగరోగమునకు మరారము

పక్ష్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల - మూడు మూడు పూటలు - త్రీటెట్లకును మూడు వ్యాధులు - మూడు రాత్రులకును. (1851) తేది 28 మే 1922

గంధర్వ పార్వతి, రాయపేట (గోదావరి జిల్లా)

జాబులు

ఆంధ్రదేశ శ్రీవైష్ణవ సమ్యేశనము

శ్రీరామకీర్తన విశాఖపట్నం జిల్లా

వై సమ్యేశనము మేనెల 14-15-16 తేదీలను యా

గ్రామమునందు జరుగును. ఈ సభకు, శ్రీ తుని మహారాజు గారు వలెను, ఆస్థాన పండితులను ఆగు శ్రీమాక్ ఈభయ వేదాంత తర్క విద్యాక్ శ్రీమన్నల్లా చక్రవర్తి కరద వేంకట రంగ చార్యులయ్య వాగ్దంగా రభ్యకులుగా నుండుటకు గృహకోసంగీకరించిరి. కాన శ్రీవైష్ణవు లందఱును సభకు విచ్చేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

సి. కొ. రామానుజాచార్య స్వామి,

ప్రధాన కార్యదర్శి.

ఖద్దరు ప్రోత్సాహకుల కొకవిజ్ఞాపి

వెద్దాపురం తాలూకాలో ఖద్దరుబట్ట వినిగా తయారు చేయుచున్నది. వెద్దాపురం వర్తకులలో కొంతమంది నుచు రావడమై. స్వదేశీపుష్కరము పేరున హెచ్చులాభములకొరకు ఖద్దరుతోపాటు విదేశీనూలుకలిపి బట్ట తయారుచేయించి ఖద్దరుబట్టగా అమ్ముచు జనసామాన్యమును మోసపుచ్చుచున్నారు. యిత గ్రాహకులు వెద్దాపురం వర్తకులకు ఖద్దరునిమిత్తంపం పే ఖద్దరు సరియైనదలకు న్యాయముగా అమలు జరుగకుండుటకు చాలా అనకాశములు గలవు. ఈ విషయమున ఈవర్తకులు మాపు మోసపుడత, తుదకు స్వదేశీపుష్కరమును అపాయము కలిగించునని భజుచు పుట్టించుచున్నది. గాన శుద్ధఖద్దరు ప్రోత్సాహము చేయగోరువారు. తాము పంపుఅర్జున వెద్దాపురం తాలూకాంపు కార్యదర్శికి తిన్నగా పంపినయెడల శుద్ధ ఖద్దరు, సగనమైభరతు మాండ్రికెట్టుతో పొందగలరని యందుమాలుగా జనవిచేయుచున్నాను.

చంద్రగిరి జోగయ్య,

క్రైతటి వెద్దాపురం తాలూకా కార్యగమ సంఘము.

వెద్దాపురం గోదావరి జిల్లా.

విశాఖపట్నం మున్సిసిపాలిటీ

టన్నరు సత్రము ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రక్క నున్న సందు ప్రవేశమున కట్టబడియున్న మదుము చాల యెత్తుగా యున్నందున వర్ష కాలములో సందుగుండు పాకే నీటివలన మదుమువద్ద క్రమక్రమే చాల లోతు అగుచున్నదనినీ వయసు మీరినవారు కలతై బరువు మోయువారు మదుము యెక్కి పగుటలో కష్టములు అనుభవించుచున్నాడ అనినీ చాలమంది ప్రమాదములు జరిగినవినినీ సందు మంకరటికగా నుండి కొన్నిచోట్ల ఇద్దరు మనుష్యులు పోవుటకు తగినంత వెడల్పు లేకుండ ఆక్రమణచేయుచున్నారనినీ మలమూత్రవిశ్ఠనా వాసులుగాను శైత్రతోను నిండియున్నదనినీ చీకటి రాత్రులందు సందుగుండా నడచుటకు చాల కష్టముగా నున్నదనినీ క్రమక్రమ ప్రజల కష్టములు నివారించుటకుగాను సందుగుండా నొక యెడలండి మదుముమీదుగా పోవుటకు వీలగునట్లుగా యిదివరకు యేర్పాటుచేసిన ప్రకారము సదును తొమ్మిదిఅడుగుల వెడల్పు చేయుమనినీ ఆ సంఘ కేడ్రక్రమ నివసించి యున్న శ్రీల మనము కాపాడుటకుగాను టన్నరు గత్రము తూర్పు పక్కన గోడప్రక్కను ప్రస్తుతము తడకలతో నొక మరుగుదొడ్డి కట్టుమనినీ వ్రాసునన్న మహాశర్లు ఆలోచింపాలిందని. విశాఖపట్నం ప్రజలు పడుచున్న కష్టములన్నియు వ్రాయకలయినన్న చాల గ్రంథమగును. ప్రజాకై మనస్సార్థిగా పాటుపడు కౌన్సిలర్లు నిజముగా యున్న యెడల యిట్టి ప్రకారములు నివారణచేయుటకు పూనుకొనవలయునని విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాను.

లక్ష్మరాజు ఆప్పలస్వామినాయుడు

అమృతాంజనము

తలనెప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.

ఇతర ఏ ఏదైన నెప్పలను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును. నెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము

అమృతాంజనము డిపో. నుదరాసు-బొంబాయి.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నకలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు కయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయుసమయముగాని, ఈమాటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కేరీరాగోగ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవము మొదలగు 25 సం|| తులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెను. ఈ వ్రాసినసం|| తులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జయభోవు ప్రతిసం|| ర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంశగ్ర ఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసర్వశ్రముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అడ్చాల్సి ముందుగా పంపవలెను. అట్లు తంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి కెక్కిన రు 5 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం|| కం వరకు ముందు జన్మభోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్తాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషముందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూకభవిష్యత్సర్వ మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కాలగిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భావస్థుటము, వడ్డలములు, పాడకవర్గ, అప్తకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సం|| తులతో మిక్కిలి సులభతైరిని ఆత్మదృష్టతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సం|| తులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్యు వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.

అలస్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.

(3512)

గోపాలపురం, కోత్తపేట పోస్టు.

(గోదావరి జిల్లా)

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్యాయోధమువలె పనిచేయును. వేలకొలిది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8351)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-; డజ్జో సీసాలు రు. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నికైనా రు 0-6-0.

పి.సి.వి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెండిపే. నెల్లూరుజిల్లా

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జన్మనీ గారడీ, యోగదృష్టి హస్తలాఘనము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికానారి చీటపేక తమాషాలు విచిత్ర విసోదనిద్యులు గలవు. ఇంగ్లీషు గాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మదృష్టతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118-688) పి. జి. జనార్దనసాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

హిందూ దేశ చరిత్రము

(1)

రెండవ పాఠము, మూడవ పాఠము

ఇది రెండవ పాఠము

విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రొఫెసర్ రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే
(వ్రాయబడినది)

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, నుదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

ఇ సా న షే లె

మలేరియా జ్వరమునకు ఆమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంత్రం కాలములందు పూటకు ఒక మోతాదు చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ సా న షే లె

మురువాయువు, యూరీక్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యౌషధ మిది
యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధౌషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశృష్టికరముగ నున్నది.

కె. కె. విశ్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా నాశనముచేయును.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మెదడు దుగ్ధము, మరేపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికీ గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కారాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 లెంబుకెట్టివీధిలో మా బ్రాంచిని
తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగు కోరెదము. వి. పి. ఆర్తలు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు.

301-594) చాత్యపు వెంకటేశ్వర చలంపండితులు శ్రీశీతారామవ వైద్యశాల మైసూరు.

ప్రొడెలిన్

(2)

దంత వ్యాధి సంహారిణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబౌషధము.

ఈ లోషనును 5 బొట్లు 2 జెన్ను నీళ్ళలో కలిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలింపిన పంటినొప్పి, పండ్లు
జిలుపరించుట, పంటినండిరక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లుఆడుట, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లును గట్టిపరచును.
నోటిని నువ్వాసనలో నుంచును. పండ్లును శుభ్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖినాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్లకు, నొప్పులకు రొమ్మనొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్లకు, మెదనొప్పి, కంఠనొప్పి,
చర్మముమీద మంటలకు, దగ్ధులకు, శీతలము, జలదోషము, విషజ్వరములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ
కాటుక, ఇతర విషకాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైపుత, తైలము మొదలగునవి పూత పూయు సకల
నొప్పులకును ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీస్ (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం. 120, మదరాసు.

ఓట్లో మోహిని

28-3

మీరు బతుకుచోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయందు సమయములోనైనను పెండ్లిండ్లు విందుల
పండుములలో నైనను ఈ ఆత్మరక్ష యుపయోగించిన మంచి రోజుపువ్వులను వాసనను యిచ్చి మనసుకు
దానిని సుఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోజినియా తైలము

కనవికాలములో ఉపయోగించుట వచ్చిన నేత్రములకు చూడకుండు సౌందర్యమును యిచ్చును.
అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిమటుంబములోను అవశ్యకము.
ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును. ఓట్లో మోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8.

రోజినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, c, Bander st, Madras, మైసూం కంపెనీ, రిబందరు వీధి, మదరాసు.

నరసాపురం

(స్వకీయ విశేష రిసండ్)

దర్శి చెంచయ్యగారు

ఏప్రిల్ 24:— వీరు యామధ్య మృగాశుము దశచేసి
యొడిది. వీరు ఇప్పుడు అడయూరులోనున్న వీసెంటుగారి తా
లూకు కాలేజీలోనున్నారు. కాని కానిని వారు విడుచుటకు
నిశ్చయము చేసికొన్నట్లున్న తమఅనుభవము ప్రజలకు ఉప
యోగపరమైనదని చెప్పిరి. మా కృష్ణ, గోదావరి, గంటూరు
జిల్లాలలో నెక్కడైన అనుకూలమైనవోట ఒక వెయ్యి
యొకరముల భూమి గల ఒక గ్రామమును జాయింట్లు స్థాప
పద్ధతిమీద కొని అందులో అన్నివిధముల పంటలు తోటలు
వగయిరాని సరియైనవీని వేసి పెంచి ప్రజలకు విస్తారముగా
లాభముచేసే అభిప్రాయమిప్పుడు వీరికి ఉన్నది. ఒక్కవోట
సులభభూమి వెయ్యి ఎకరములుగల గ్రామము ఎచ్చటైన
మిద్దప్పి నాకర్షించినదాయని నేను ప్రశ్నించితిని. అట్టి గ్రామ
ములు అనేకములు వైన చెప్పిన మాడుజల్లాలలోను ప్రజలకు
తెలియకుండగనే ఉన్నవని చెప్పిరి. ఈకలపెనీకి మూలధనము
2 లక్ష మూడు లక్షలకు దాటదట. వ్యవసాయమువలన వచ్చే
లాభము ఏ ఇతరవ్యవహారములోను లభించదని రుజువు చేసెద
నని చెప్పిరి. ఒకటిరెండుశెలలలో తమ ఉద్యమము పక్కము
తోకి తెచ్చెదననికూడ చెప్పిరి. ఇక్కడ తోటలు పంటలు
వగయిరా యావత్తు తగ్గికిచేసి వాటిలోట్లను బాగుగా రయి
తులకు చెప్పిరి. వీటిని గురించి పత్రికలో ముందు ప్రచురించెద
వని చెప్పినారు. వీరి నూతనోద్ద్యమమునకు శ్రీభగవాంశ!
కృపచేత భాగ్యవంతులందరు వాకి తోడ్పడెదరు గాక యని
ప్రార్థించుచున్నాను.

పిచ్చిజంతువులు కరచినందుకు మందు

పూర్వము మామూలు పాశ్చాత్య ఇన్స్టిట్యూటుకు పిచ్చి
కుక్కలుగాని మితర జంతువులు గాని కరచిన వస్తువులు శుక్ల
వలసినట్లే. ఇప్పుడు మాజిల్లా ఆసుపత్రిలోనే ఆవాక్సెను
(Vaccine) పన్నెకాబడుచున్న దనియు నట్టివస్తువులు బం
దరు వెల్లి చికిత్సచేయుచు కొనవచ్చుననియు మాజిల్లా డాక్టరు
గారు గెజిట్లో ప్రచురింపజేసిరి.

వృత్తివిద్య

మాజిల్లాలో నుండు ప్రాథమిక పాఠశాలనుండిటిలోను
వృత్తివిద్యచెప్పించే యేర్పాటునుగురించి వెనుక మాజిల్లా ఎడ్యు
కేషనల్ కౌన్సిల్లో చర్చజరిగినది. అప్పుడు ఉపసంఘము
నొకదానిని ఏర్పాటుచేసి ఆలోచింపజేసెనని. ఇప్పుడు గజ
టిలో వచ్చిన రిపోర్టులో యొక్రిందివృత్తివిద్యను ఏర్పాటుచేసి
కోవచ్చునని ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్వారు ఏకగ్రీవముగా
తిర్మానించుకొన్నట్టియు వెజవాడ మ్యూజియములో యాది
గున నుదాహరించి విద్యలను చెప్పించుటకు పాఠశాల నొక
దానిని నిర్మించి దానిపోతాభ్యము గన్నుపెంటువారినిన్ని
లోకలుబోధులను సాహాయ్యముచేయుడని కోరుటకును
కూడ తీర్మానింపబడ్డదన్న సంగతి చూచుటకు ఆనందమొదలి.
ఆవృత్తులివి:—(1) వ్యవసాయము (2) నాలు చేతితోవడుటకు
నేత నేయుట (3) నవారునేత (4) తివానీ నేత (5) పెరుగు నేత
(6) వడ్రంగము కమ్మరము (7) చాపబుట్టల నేత.

కోడెరుకేను

వెనుక కోడెరులో కల్లుపాటల సమయములో ఒకపాట
దాయని ప్రజలు కొట్టిట్లున్ను, అందునైన అతను చార్జిఇచ్చిన
ట్లున్ను ఇదివరకు తెలుపబడియున్నది. మొన్నటి రోజున
మామలు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణచేసి పట్టుకొన్న 34
గురిలోను 18 గురిని విడిచిపెట్టి తక్కిన 16 గురిని చార్జిచేసిరి
విడువబడినవారిలో బుగ్గ నూర్వనారాజుగారున్న చేమ
వరం కాపురస్తులు ఆచంట శివరామయ్యగారున్ను, ఉండిరి. శివ
రామయ్యగారిని ఎర్రగనివారు మా తాలూకాలో ఉండకు. ఏల
నన తాలూకా సభలో వీరు ఒక ప్రాముఖ్యులు. తక్కినవారి
కేసు మే 2 వ తారీఖున విచారణ జరుగును.

మే 8 (1920)వ తేదీనుండి మార్చి 31 (1921)వ తేదీవర
కు వాజిరిసానములో జరిగినసమరమును గురించి ప్రధాన సేనా
ధిపతి వివరములను ప్రకటించెను. 160 మంది నైంకులు చంపబడి
రి. గాయములతో మృతినొందినవారు 28. రోగములతో జన్మి
నవారు 188 మంది. గాయములను కెందినవారు 354మంది.

అమెరికా దేశపు కాపులు-జనరలు:—24-4 తేదీని పిమ్మ
నగరమందు రాజపతినిధితో బసజేకెను.

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వాతంత్ర్యము

ప్రక్కనున్న ఒక దేశముగాని, పార్లమెంటుగాని దయ గల్గితే మన స్వాతంత్ర్యము నొసంగెనని ప్రపంచములో నేదేశమును అనబడదు. స్వాతంత్ర్యము, కానమునై నాధారపడి యున్నదొట్ట, నది హద్దులు గల్గి అటు స్వాతంత్ర్యమునకు తగ్గియుండును. వారు యేదోవిధ మగు పట్టుబట్టి యుండుటకు ప్రయత్నించెదరు. అంతకలహములు గల్గునను భయముచే వారులు జేసెదరు. ఒక్కొక్కసారి విడచి బైటికి పోవాలక క్రమమును సాధించుటకు మట్టును, పట్టుకొని వేలాడుచుండురు.

అంతర్జాతీయధర్మముల ప్రకారము స్వాతంత్ర్యమును క్రకటింప వాక్కునను, దానిని గుర్తించుటయు, ఒక దేశము నకు స్వతంత్ర్యముగ నే గలదు. దాని నొసంగుట మరెయ్యక దేశముయొక్క విధిగాదు. మరియొక దేశ మొసంగునేని, అట్టి యను ప్రమామ బడసిన దేశము అందులకు బద్ధమైయుండ నక్కరలేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నింకను గొరుదుండవచ్చును. నిజమైన స్వాతంత్ర్యమునై నాధారపడిన సంధి యేదియును యిదిగఁలో ప్రపంచవ్యాప్తస్థానములో నంగీకారమును బడయలేదు. (వి.వి.వి.సా.)

* * *

మహాత్మా గాంధీగారిభావ

ఆ గాంధీగారి యుద్ధము, అనగా ఈ సంవత్సరము లోగానే మన దేశమునకు స్వరాజ్యప్రాప్తి కలుగవలెనన్న ప్రయత్నము అసాధ్యమైనదని మనలో చాలామంది అభిప్రాయము; అయితే స్వరాజ్యప్రాప్తికి జనులు చేయవలసిన కార్యములలో ఆయనవిధించి విధములలో కొన్ని అవలంబింపవలసినవి కాకపోయినను తక్కినవి సకలజనులు అవలంబింపదగినవై యున్నవి. అవి యేమనగా, (1) స్వరాజ్యమున కర్హులు కావలెనని కొనియాడు మొట్టమొదట తమ దుర్గుణములను జయించుకొని సంపూర్ణ భారతముతోను, సువ్యాధ్యులముతోను జీవించవలయును. ఎవరయెడల నైన చేసిన అపకారమునకును, ఈ ఆచరణించిన పరమవాక్యములను తమవలె గౌరవలయును. ప్రతి వ్యక్తిని పుకటి భారతాదినుగుణములు దైవభక్తికలనానే కలుగజేయ; ప్రతిమాత్రమునకు తనభర్తలకు ఆయనయే దయ చేయు. (2) అన్ని భతములవారు పరస్పరవిశ్వాసము కలఁబడవలయును. (3) హిందువులైనవారు ఎవరినైనను ఆపదప్రసంగమున, నీరులనిగాని, పీనజాతివానిగాని పిలువకూడు; తాకతే అతని కలుగునని యనరాదు; అట్లునుట పాపముగలవనినై, (4) త్రాగుడు కాపమునుండి తాము తప్పించుకొనుచు ఇతరులను తప్పించుటకు పాటుపడవలయును; కల్లుసారా యిలను ఆమ్మవారు లైసెన్సులను వదలుకొనుమని బ్రతిమాలవలయును. ఈవిధి తగు. వారిని శాంతముతో లాలనచేయుట ముఖ్యము. (య.భ.భ.వి.)

* * *

సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆగ్రహము

దేశమునకు నేవజేయువారు ఆగ్రహము జెందగూడదు. గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధము జరిగిన తరువాత మాకు చిత్రికారము కలిగిన సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా ప్రతిక తలంచుచున్నది. చిత్రికారము మాకు కలిగినది వాస్తవమే యగుచో, మేముయవలన యానమాము జేయెదము. కామ్రాగారు కన్నులార నిలుచుకొని చూచుకొనియుండగా, కుప్పకొగియొక్క ప్రచ్ఛలను తనచేతులలో స్వయముగ కుద్దివయతకు ఆరణ్యతనములకలము కారాగారమున కంపబడగా, ఏదోయొకస్థానమున శ్రుతిమించిన దని చెప్పవచ్చును. ఈ నిర్బంధ వార్తలను మా సమకాలిక పత్రిక మనోన్వేషమునకు చలనముగలుగజేసి మేమునిదర్శనమును నైకొనదలంపతేను. న్యాయాచ్యుత పత్రికలో గాంధీమహాత్ముని స్వభావమును గూర్చి కామ్రాగారు వ్రాసినవ్యాసమును ప్రకరించియుంటిమి. కాని సాధారణజనులయొక్క, సమాకారవాదులతోను గూడిన భారతదేశమునకు ప్రతినిధిగా వెల్లి అచ్చటి (అమెరికా) నిరాకారజాతియులను దూషించుటను మాత్రము విమర్శించి యుంటిమి. ఏ మిఁదండును చేసియుండ గూడదని సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా తలంపుచున్నది. అదియొక యభిప్రాయముగ నుండవచ్చును. మా మాయభిప్రాయముగాదు. మేము ఈవ్యాఖ్యానముతో నుండలేదు. కామ్రాగారు వర్ణించిన నిరాకారజాతిద్యమును అపాశుకరముగ నుండుచో, ఆ తమ దేశమునకు

తిరిగి యుద్ధమును నంకట్టుబాధ్యత వహింపవలెను. అతని కుండినంత మేధావి ఇతరులకు లేకుండ వచ్చును. కాని తక్కువ వారైనను శక్తికొంది తమముడుకద్యతో దేశవ్రణములను మాన్ప ప్రయత్నించుచుండ, అతడు వేలకొలది మైళ్ల దూరము నుండి తన దేశమును జూచుటకు ఏమాత్రమును వాక్కులేదు. కామ్రాగారు తనయాకారము వలనను, వాగ్దాతలనను ఆస్థిలియా కానదాలయందు భారతీయులకు శ్వేతజాతులతోపాటు సమానగౌరవమును సంపాదించ గలుగునని తలంపము; ఇరువదివారు గంటలకాలము లోపుగ భారతదేశమునకు సంపూర్ణబాధ్యతాయుతిపరిపాలనము నొసగవలెననియు లేకున్న అమెరికనునావలు ఇంగ్లాండునై దండెత్తుననియు వార్తలజయధ్వజునిచే సార్వభౌమునికి తుదిసందేశ మంపింపగలుగు ననియు తలంపము; కామ్రాగారు వచ్చినటుల యీలాత్మగ నిరాకారజాతిద్యను అపాయములకు అపాతియై నచో వైవానివలన భారతమునకేమి లాభించును? ఏదో కొలది మంది తప్ప, ఎవరును కామ్రాగారి పర్యటనము ప్రస్తుతమువరకా గకరముని తలంచువారులేదు. అతనికి గలిగిన జయము, అగనికిగలిగిన గౌరవములు, వారు చూడలేక వారికంట్లు కామెరలై యుండవచ్చును. ఒకవేళ కేవలము ఈవ్యాఖ్యనితమై యుండిననుగూడ నాయకులు వారిని సహేతుకముగ జూచి భారతముగ సమాధానము నొసంగుట యుదితముగ నుండును. ఇండియాక సోషల్ రిఫార్మరు

* * *

కామ్రాగారి పర్యటనము

గౌరవనీయులు వి. యస్. శ్రీనివాసకామ్రాగారు మొదటి యేర్పాటు ప్రకారము యీ నెల 24 వ తేది కొలంబో నుండి ప్రయాణము గావలసినది. అయితే ప్రయాణదినము మే. 24 కు మార్పుచేత యీ విరామములో మలబారు దర్శించుటకు వెళ్ళి, అక్కడ ఒకటి రెండు వారముల కన్న నెక్కువ గోజులుండ నక్కరలేదు. వారు నేరల ప్రయాణముగాక ముందు మలబారును గూర్చి కొన్ని మంచి విషయములు వారివలన తెలిసికొనవచ్చును. కామ్రాగారు యూరోపుగాను అమెరికాలోను గొప్పమార్పులకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నందునండి, యిండియాను కొలదివారములక్రిందనే చేరిరి. ఆయన అదేశములలో అనేక సభలకు వెల్లియుండినను అక్కడ జరిగినదంతయును ఒక నెర్వవ్యాసముగ వ్రాయుటకు ఆయనకు అంకితి స్వాతంత్ర్యములేదని మనకు తెలియును. అయితే తనదేశస్థులకు సంబంధించిన విషయములను వారి భావమున కై ఆయనకు యిష్టమున్న యెడల చెప్పవలసినవి గలవు. ఇది విషయము వచ్చె గావున జెప్పితిమి. ఇందువలన కామ్రాగారు తమదేశీయులయెడ విప్లవక్రమును నెఱవేర్చలేదని మాయుద్దేశముగాదు. వారు దీర్ఘిలో ఒకటి రెండు సమయములలో చూచాయగా తమ యనుభవముల తెల్పిరి. కామ్రాగారు తమకున్న యభిప్రాయములకును గ్రహణ శక్తికిని ఐరోపా అమెరికా పర్యటనము గావించినచిన్న పిదప ఒక పుస్తకము అచ్చులోగాని, తయారులోగాని లేకున్నచో వారు ఏరోపా అమెరికా దేశముల పర్యటనముజేసి వ్రాసినది చాల కొద్దియేవలయును. సభలలో నుపన్యాసముల వలన అయననందఱును గౌరవించిరి. అయితే తనదేశస్థులకు విదేశములగూర్చి తెలుపు పుస్తకమును వ్రాసినచో వారికంతయు నుపయోగకారి నుండునని మేమునుచున్నాము.

మేముందులకు ఆక్షేపించుటకై అవిషయము నెత్తుకొనలేదు. అందువలన వారు ఆస్థిలియాకు వెడలనున్న విషయమును గూడ నెత్తుకొనవలసి రాతేను. ఆస్థిలియానుండి యిరువదిలో బాటుకామ్రాగారిని గూడ నాహ్వానించిరి. అప్పుడే కామ్రాగారు కొన్నివరతులపయిని ఆహ్వానమునంగీకరింపవలసినది. ఏలనగా ఆయన అధినివేశరాజ్య ప్రతినిధిగా నుండిగాడు. ఆహ్వానము కామ్రాగారి వ్యక్తికే ప్రత్యేకముగ సంబంధించినదిగాదు. ఈ లోపల కామ్రాగారి పర్యటనము ఖర్చులు కాననసభలో వోటునకు తచ్చెను. ఖర్చులు 60 వేలను సభవారిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఇప్పుడాయన వెళ్ళునని, సామ్రాజ్యాంతర్యేతను మహాసభలకు వెళ్ళినదానివంటిది గాదు. కొంచెము భేదముగలదు. ఏ విధమైన అధికారము నిచ్చిగాని యీ గ్రాంటు యాయబడలేదు. అధినివేశ స్వపరిపాలనా దేశములు దయగల్గి అంగీకరింపవలయును. అందుచే ఈ ప్రయాణమునకు చాల ఖర్చును. మంత్రిగాక పోయినను, రాజీయముగ యిండియాకు ఆస్థిలియాయొక్క శీతిలేకున్నను, భారతప్రతినిధి వెడలుటవలన యిండియాకంతలాభముండునో చూడవలయును.

ఈ లోపల నాయన తన దేశీయులకు కొన్ని విషయములగూర్చి తెలుపుట ధర్మము. తాను వెళ్ళనున్న కాలనీలకు భారతీయులు వలస పోవుప్రకృతిస్థితి యెట్లున్నదో, యేయేవిధములదానినిబాగు చేయవలయునో, అభిప్రాయభేదము లిరువదులువారికినిమిత్రిభావము, సద్భావముగల్గియున్నచో యేవిధముగ శాంతపడునో యీ విషయముల తెలుపవలయును. అట్టి పనిని జేయుట కాయన తలపెట్టలేదు. ప్రయాణ ముపివేయకున్నచో, యిండియావది దక్షిణసముద్రములో ప్రయాణము జేయుచుండేదెవరే.

కామ్రాగారు యిద్విధముగ జేసి యుండవలసినదిగాదు. ఈ పర్యాసముల ద్వారా కాకున్నచో, వారై ప్రతికలద్వారా నైనను తాము జేయనున్న ప్రయాణము, దేశమున కెటుల ముఖ్యమో ఆయన తెలుపవలయును. అంతియగాని, ఆయనకు గ్రహవీక్షణము బాగుగ నున్నదని భారతీయులు చాలనుండి యనుకొనునటుల జేయరాదు. కామ్రాగారు సావధన్యమేమియు లేకుండ నచ్చవలయుటగాదు. ప్రత్యేకముగ అద్వైతజేత అనుగ్రహింపకుండ యెక్కువ సావధన్యముగల వారునుగాదు. అయితే ఆయన సావధన్యమును అద్వైతమును కలపిపోవుచుండవలయును. ఆయన అవిషయమై అలోచింపవలయును. లేకుండ ఆయన, తనయాస్థిత్వము నెరవేరవని వలె ఆస్థిలియా, న్యూజీలెండు, ఆస్ట్రేలియా దేశములకు వెళ్ళి, ప్రపంచములో సముద్ర తీర్థములన్నియు చుట్టిచుట్టి, మంత్రుల యాహ్వానముల నైకొని మరలనాహ్వానించి, అందువలన గల్గిన ఆశాభిమువలన విషయములు చక్కపడక అటులైన నుండును. లేదా చెడిపోవునటుల జేయును. ఇతరులమాటయేమి, ఆయనకాయనకు సంపృప్తి గలుగునటుల విజయము గాంచనేరదు. ఆయన ప్రయాణపుఖర్చులు భరించు దేశములు ఆయన యేమిజేయబోవుచున్నాడో అయినను తెలిసికొనవలయును. కామ్రాగారికి ప్రజలు అండవోసంగుచున్నారనియు, భారతప్రజలను భారత ప్రభుత్వమును ఒకచే అనియు, అధినివేశరాజ్యముల వారికి శైలియ జేయవలయును. ఆస్థిలియాకు బయలుదేరుటకై ఇంగ్లాండునుండి యిండియావచ్చుట, ఆయన విమర్శలు జేయు విషయముల బలపరుచును. భారతవార్తాపత్రికలు కొన్ని ఆయన చేసిన పనిని గాని, ముందు చేయనున్న దానినిగాని లక్ష్యము చేయవు. మరి కొన్ని కామ్రాగారినికొంచు చమత్కము గల్గి ఆయనను విమర్శింపకుండ వదిలివేయును. మేము యీ రెండు రకములవారితో నేకీభవించవలయును. అందుచేతనే యీ విధముగ వ్రాయగడంగితమి. (యెల్లిపి.కె.వి.)

సికందరాబాదు సైన్యము

సికందరాబాదు, ఏప్రిల్ 25:—ఇండియాలో సైన్యము లాస్సర్సులో అశాంతి తగ్గిపోయినది. మొదటి లాస్సర్సులో మొత్తము మీద 287 మందికి జీతములనిచ్చి బారత్సును వదిలి వెళ్ళవలసినదని అధికారు లాజ్ఞాపించిరి. 2వ లాస్సర్సులో 94 మంది ప్రధాననాయకులుగూడ పంపివేయబడిరి.

భారత ఆశ్రితదేశముతో బాటు సరిసమానముగ తమకు జీతము బట్టెముల నియ్యవలసినదని వీరు కోరిరి. ఈవిషయమును గురించి కాననసభ వారాలోచించుచున్నారని చెప్పినను, వారు తొందరపడి సమ్మతకట్టిరి. వారిలో ననేకులు ముఖ్యముగ వివాద మైనవారు తమ తొందరకు వచ్చాత్తాపమును గనుబొమచు తిరిగి తమ్ము పనులలో చేర్చుకొనవలసినదని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఇన్స్ పెక్టరు జి. సయ్యద్ కులీం సామెలు గారు:—ఖానుబహదూర్ అబ్దుల్ కరీంసా మెలు ఫరూకేగారు పెన్ను పుచ్చుకొనుటకై అస్థానే రుపి. వి. జి. సి. వి. డి. పెన్నులు అందజేయు నియమించబడిరి. నేటికండియే ఆసలిలో ప్రవేశించెదరు.

జాంబాయినుండిలి యాజులు కానూర్ యంత్రకాల యందలి 600మంది పరివారు 24వ తేదీని సమ్మతకట్టిరి.

గ్రేటు ఇండియాకే పెనిస్సులకు లైట్స్ డైరెక్టర్ల గౌరవ దేశములో తమవ్యవహారములను నడుపుటకు పెన్సిల్ అనునతని తమ ఏజంటుగ నియమించిరి.

24వ తేదీని కాకినాడకుందలి పోస్టుఅఫీసులో ననేకులు కాకినాడకులకు వ్రాసివేసిరి. అవి కాల్పివేయబడుటకు డెడ్ లెటర్ అఫీసుకు పంపివేయబడినవి.

నుండి కురిసిపజాలరు. ఎవరు అర్హత జూపెదరో, స్వాతంత్ర్యము వారిని వరించునుగాని అసమర్థులగు వారినివరింపదు. ఇందుకువిదేశ సహాయము మనకక్కరలేదని, మాలవ్యాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. మాలవ్యాగారు ఇట్టి దృఢ విశ్వాసమును బయల్పరుచుట, దేశమున కదృష్టమని భావింపనచ్చును. మనలను మనమే పరిపాలించుకొనవలయునని దృఢముగ సంకల్పము జేయుచో, అదిసఫలమై తీరుననియు, అది నెఱవేరకుండ నెవరును ఆటంకపరుపజాలరనియు, స్వరాజ్యమే సర్వవ్యాధి నివారణియనియు, పండితుడు నిస్సందేహముగ బలికెను. స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తము ఎల్లరును నెఱవేర్చవలసిన కనీసధర్మమేమి? కద్దరును ధరించి, కాంగ్రెసునందు సభ్యులై, తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి ధనము చేకూర్చుటయే నని, మాలవ్యాగారు నిరూపించిరి. ప్రతిస్త్రీయు, పురుషుడును తీరికదినములలో నూలువడకుట ధర్మమనియు, కద్దరుసంఘములను నెలకొల్పి కద్దరు వ్యాపకమునకు బూనుకొనవలయునని, మాలవ్యాగారు సంగీతహితమును దేశీయతలరును కొనసాగించుట ధర్మము. మాలవ్యాగారు తీవ్రవాదు లని, బిలువ వీలులేద. అట్టివారు తమకాలమునంతను మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము సఫలమగుటకై వినియోగించుచుండ, మిగిలినవారు ఊరక గూర్చొనుటకు వీలుగలదా? మాలవ్యాగారికి ప్రజల స్వకక్షిపై గాఢమగు విశ్వాసము గలదు. అహింసాబద్ధమగు ప్రయత్నములను నిశ్చలబుద్ధితో కొనసాగించుచో, సంవత్సరములోపల స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించు నని వారు నుడువుచున్నారు. విజయము దేనిపై నాధారపడియుండును? మన మెంతటి కార్యోత్సాహము జూపగలుగుమో, ఫలిత మంత యనుకూలముగ నుండునని, మాలవ్యాగారు చెలిపిన వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమడియున్నది. దేశపు భావిస్థితియంతయు, దేశీయుల హస్తములందేగలదు. జయాపజయములకు వారే బాధ్యులగుదురు. ఈ సంగతిని ప్రజలెంత బాగుగ హృద్గతము జేసికొనిన, సంత శ్రేయస్కరము.

ప్రాతసంగతులు

అస్సాసియేటును వైస్రూ తంతివార్త ప్రకారము, హజరతు మోహానీగారిని, గత డిసెంబరు మాసమునందు అహమ్మదాబాదులో కాంగ్రెసు సభ జరుగు సమయమున ఒసగిన ఉపన్యాసములకు, ప్రభుత్వమువారి పూకు ప్రాసిక్యూటు జేయుచున్నారు. అందులో నొకటి అఖిలభారతమహమ్మదీయసంఘమున కధ్యక్షత వహించినపు డొసగిన ప్రారంభోపన్యాసము. మరియొకటి, కాంగ్రెసునందు సామూహికస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును సంపాదించుచు గావించిన చిన్నప్రసంగము. ఇంకొకటి, తనతీర్మానముగూర్చి చర్చజరిగినపిమ్మట జేసిన అంత్యప్రసంగము. ఇవి జరిగి చాలకాలమయ్యెను. ఇవి జాతీయసభలో జరిగెనుగాని నెలువల జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభ ముగిసినపిమ్మట, దేశమునందు పెక్కు-మార్పులు జరిగెను. అహింసాబద్ధమగు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, హజరత్ మోహానీగారు గాంధీమహాత్మునితో సబర్బతీ జయిలునందు బాసచేసినటులు, ఇటీవల ప్రకటించబడెను. ఇట్టిస్థితిలో హజరత్ మోహానీగారిని ఇండియను పీనలుకోడ్లు, 121, 124 ఎ శ్లక్షనులక్రింద విచారణ జేయుచున్నారు. విచారణ ఫలిత మేమగునో సులభముగ నూహింపవచ్చును. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటచే, గలిగెడి లాభమేమియో తెలియకున్నది.

వందేమాతరం కేసు

లాహోరునందు జరుగుచున్న వందేమాతరం కేసునందు, సంపాదకునికి ఒక సంవత్సరపు శిక్షను, ప్రకాశకునికి ఆరుమాసములును, వ్యాసలేఖకునికి రెండుసంవత్సరముల శిక్షను విధించిరి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఎంతకాల మిట్టి నిర్బంధవిధానమును అధికారులు కొనసాగించెదరో తెలియదు. ఈ పద్ధతి ఫలరహితమని తేలి నను, ఇంకను ఆమార్గమునే దొక్కుట విపరీతము. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుటచే, కార్యసిద్ధిగలుగుచుండగ, ఆమార్గము నవలంబించకుండుట, శోచనీయము. ఇక డను అనుపత్రికలో నొక విలేఖకుడు వ్రాసినటులు గాంధీని జయింపవలె ననిన, బ్రిటీషు రాజ్యాంగధురీణులనుండి మరియొక గాంధీ వెలువడవలెను. ఉభయపక్షములవారును పశుబల సాధనములను విసర్జించి, ధర్మవేదికపై నిలచునపుడు, పరిష్కారము సుసాధ్యమగును. ఈ సంగతిని గ్రహించినవారు, బ్రిటీషు రాజకీయవేత్తలలో నొక్కరును గనుపింపకున్నారు. కాని, కాలము గడచినకొలది, ఈ సంగతి నిజమని వారికి ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టకమానదు.

మహాత్ముని గూర్చిన వదంతి అసత్యము

గాంధీ మహాత్ముని యరవాడా జయిలునుండి తెలియని ప్రజేశమున కెక్కడకో గొనిపోయి రని, ప్రకాశం పంతులుగారి తంతివార్తయందు గల వదంతి అసత్యమని, బొంబాయి వార్తాప్రచురణాధికారి మద్రాసు పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారికి తెలియజేసెను. బొంబాయి ప్రచురణాధికారి, నిజమును వెంటనే తెలిపినందులకు సంతసించెదము. ఇటులనే, మహాత్ముని కొరడాచెబ్బల గొట్టిరను వదంతి అసత్యమనుసంగతి గూడ వెంటనే ప్రచురింపబడెను. పంతులుగారిచ్చిన తంతివార్తయందు ఎరవాడా చెరసాలనుండి శంకరలాలు బొంకరుగారిని రత్నగిరి చెరసాలకు గొనిపోయి రని గలదు. ఈ సంగతిని ప్రచురణాధికారి, అసత్యమని యనలేదు. బ్యాంకరుగారిని, వేరొక జయిలునకు మార్చవలసిన యగత్య మేమి గలిగెనో తెలియదు. మహాత్ముని గూర్చియు, తదితర రాజకీయనిర్బంధితులగూర్చియు నిజస్థితిని అధికారు లెప్పటికప్పుడు ప్రచురించి, నిరాధారమగు వదంతుల కవకాశము గలుగకుండ జేయుట, భావ్యము.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు

వీరిని, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 108 శ్లక్షను క్రింద, నరేపుజేసి, బెజవాడ సబ్ జయిలులోనుంచి రని, యొకవార్త దెలుపుచున్నది. శాస్త్రిగారు కడు శాంతస్వభావులు. కార్యదీక్షాతత్పరులు. కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగనుండి జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి వీరు పాటుబడుచున్నారు. పట్టపర్తియందు తీర్థులై, న్యాయవాదవృత్తి విద్యాభ్యాసమును మానివైచి, దేశసేవ జేయుచుండిరి. వీరు రచించిన లోకమాన్య తిలక్ జీవితచారిత్రమును, ఉపన్యాసములును చక్కని శైలిలో వ్రాయబడి, మిగుల యుపయోగకరముగ నున్నవి. గాంధీ మహాత్ముని చారిత్రమును గూడ వీరు రచించి, లోకమాన్యనియెడలను గాంధీ మహాత్మునియెడలను తమకు గల, భక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిజేసిరి. వీరి నిర్బంధము జాతీయోద్యమమునకు దోహద మొసగుగాక.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణము

అనుకూల పరిస్థితులు

ఏప్రిలు 24:—రష్యాజర్మను సంధివలన నుదయించిన వివాదములు నిశ్చయింపబడినవి. ఇక నిట్టివి సంభవించవని యెంచుచున్నారు. నిన్న మిత్రమండలివారు చివరతొర జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జర్మను యొడంబడిక యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణమున కత్యవసరమగు సహకారమునకును, పరస్పరవిశ్వాసమునకును వ్యతిరేకముగనున్నదని తెలిపిరి.

ఈ వారమునందు చర్చింపబడబోవు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ సమస్యకు పరిస్థితులు అనుకూలముగనుండెను. లాయడు బార్జిగారి యూరపు శాంతి పునర్నిర్మాణాశయము సఫలమగువాకాదాయను విషయ మీవారమున దేజును.

గతదినమున ప్యారిసునందు ప్రజాభిప్రాయము భిన్నముగను వ్యతిరేకముగ నున్నను, పరాసు ప్రతినిధులు సమాధానమున కనుకూలముగనే ప్రవర్తించు చుండిరి. రష్యనులు మిమోరాండము నుపసంహరించికొనిన తరువాత పరాసుప్రతినిధి తిరిగి చర్చయందు పాల్గొన సంకరించెను. గతదినమున మిత్రమండలి సమావేశసందర్భమున లాయడు బార్జిగారు తమ వాద్యమును విప్పి, ఆంగ్లేయులు మిత్రమండలితో కలసి సహకారములో వర్తించుటచే వివాదములు సంభవించునని ఆంగ్లేయు లికమిద నట్లు సహకారముతో వర్తించ జాలరని, చెప్పిన పిమ్మట ప్రతినిధులందు ఈ వచనములు సత్పరిణామమును గలిగించెను. యూరపునందు శాంతిని నెలకొల్పుటకు బ్రిటీషువారి కెట్టి యడ్డంకుల నైనను సరే భేదించికొని వెళ్లుటకు సిద్ధముగ నుండిరని లాయడు బార్జిగారు నుడిచిరి.

బార్జిగారు, లాయడుబార్జిగారు చెలిపిన విషయముల నామోదించిరి. యూరపుఆర్థికపునర్నిర్మాణమునందును ప్రపంచ శాంతి నెలకొల్పుటయందును తామును తన సహచరులను సంపూర్ణముగ తోడ్పడెదమని బార్జిగారు చెలిపిరి.

ఆంగ్ల పరాసుయొడంబడిక.

ప్రాంసురక్షణకుగాను బ్రిటీషుతో నొడంబడిక గావించుకొనుటకును, జర్మనీపై మిత్రమండలి హక్కుల నములులోపెట్టుటకు గాను పోలండు బ్రిటను పరాసులు నైనికయెడంబడికను గావించుకొనుటకును పాసునందు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను.

సమావేశముయొక్క ప్రథమసంఘమువారు తిరిగి కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. మంధవృష్టి గురిపెసేపిదల నుండు నిర్ణయ సూక్ష్మకాంతివలె పరిస్థితులు చాల యనుకూలముగ నుండెను. ఇంతవఱకును ఆర్థిక సంఘములవారును, ట్రాన్సుపోర్టు విషయముల చర్చించుటకు నియమింపబడినవారును దాదాపు తమ కార్యముల ముగించిరి.

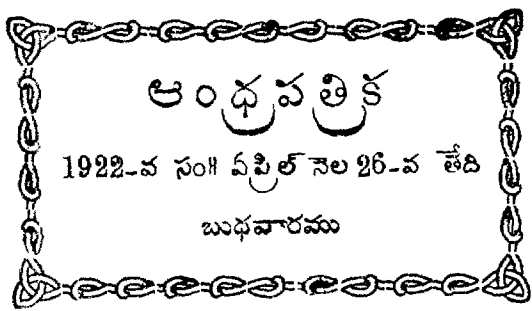
పాయిం కేరుగారి ప్రకటన

ఏప్రిలు 24:—పాయి. కేరుగారు బార్ లిడక్కునందు పర్యవేించుచు నిట్లు నుడిచిరి. జర్మనీకొరకు గాని, రష్యా కొరకుగాని స్వార్థత్వగ మొనర్పవలసిన యవసరము లేనంత వరకు పరాసుప్రతినిధులు జెనోవా సమావేశమున నుండురు. జర్మను నైస్యములవైనను ఆయుధములవైనను మిత్రమండలి వారధికారిమును వీడకుండుట చాల యవసరము. జర్మనులు సంపూర్ణముగ నిరాయుధులుగ నొనర్పబడినతరువాత పరాసువారు కూడ నైస్యముల దగ్గించుటకు గడంగెదరు. జెనోవా యందు మి జరిగినను, జరుగ నున్నను, రష్యా జర్మను యొడంబడిక మాత్రము చాల ముఖ్యమైంది. మిత్రమండలివారు దీనిని వర్చిల్లు సంధి ననుగరించి పరిశీలంపవలెను. వర్చిల్లుసంధివలన ప్రాంసు నకు లభించిన హక్కుల నన్నిటిని నిలపుకొనుటకు పరాసు వారు దృఢసంకల్పులై యున్నారు.

ప్రధానమంత్రి

పులికాప్రతినిధులతో ప్రసంగించుట

ఏప్రిలు 21:—జెనోవాసమావేశమున కయదించిన వేయి వార్తాప్రతికా ప్రతినిధులకు సమావేశమునందు లాయడు బార్జిగారు ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి గొప్పసమావేశము ప్రపంచమున నెన్నడును జరుగలేదు. సమావేశప్రతినిధుల కెట్టి గౌరవములు

సంస్కరణముల ప్రయోజన శూన్యత

అధికారపక్షముగ జన్మింపజేయు నాయకులే సంస్కరణములు ప్రయోజన రహితము లయ్యెనని ఎలుగెత్తి చాటుచున్నపుడు, వానిని సమర్థింపబూనుట నికమీద దుస్తరము. కుంభ కోణమునందు బ్రాహ్మణేతరసభ జరిగి ఎంతకాల మో గాలేదు. ఆసభ కిద్దరుత వహించిన సర్ పి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు రాజ్యాంగసంస్కరణములు విఫలము లయ్యెనని సందియమున కవకాశము లేకుండ వెల్లడించుచుండిరి. నిన్నటిదినము కోడుమూడి యందు జరిగిన కోయంబత్తూరుమండల బ్రాహ్మణేతరసభ కాహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీనివాస మొదలియ్యారుగారు సంస్కరణములు రాజకీయపు ఇబ్బందులను నివారించజాలకబోయెనని నుడివిరి. అధ్యక్షులగు డి॥ బి॥ పెత్తాచీచెట్టిగారు ఇందు విషయమై మతిత స్పష్టముగ తమ యభిప్రాయమును వెలుపరచిరి. భారతీయులు కోరెడి సంస్కరణములు వేరు. ఇంగ్లండు ప్రసాదించెడి సంస్కరణములు వేరు. సంవత్సరమునుండియు, ఈ సంస్కరణములు పనిజేయుచున్నవి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము కొనసాగుచున్నది. అధ్యక్షునిపక్షమువారు సంస్కరణముల కెంతయు తోడ్పడుచున్నారు. కాని, సంస్కరణములు మాత్రము అపజయము గాంచెనని, అధ్యక్షుని నిశ్చితాభిప్రాయము. కారణమేమి? వానియందలి లోపముచేతనే. ద్వంద్వవిధానమును నడిపెడి లోపము కొంతయుండిన యుండవచ్చును. కాని, దేశమునందన్నిరాష్ట్రములలోను ఈపద్ధతి అపజయము గాంచనేల? ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి, కొనసాగుటకు వీలులేకబోవుటచేతనే. ముత్తయ్యచెట్టిగారు ఇట్టి యభిప్రాయమునే వెనుక దెలిపి యుండిరి. పెత్తాచీచెట్టిగారును, ఇట్లులే యభిప్రాయపడుచున్నారు. పది వత్సరములపాటు ఇది నిలచి యుండుటకు వీలులేదని, వీరి యుద్దేశము. ప్రజల యక్కరలను గమనించి, స్వార్థరహిత బుద్ధితో సంస్కరణముల సమస్యను వీక్షించెడివారై యున్న సంస్కరణములు మన కెంతమాత్రము ప్రయోజన కరముగానటుల గ్రహించెదరని, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణముల యుపయోగమును స్వార్థపరులై చులుకనజేయుచున్నారని, జాతీయవాదులను, బ్రాహ్మణులను నిందించుటచే నేమాత్రము లాభముండదు. సంస్కరణములరచేత వైకుంఠముజూపెనని భ్రమపడి శాసనసభలలో బ్రవేశించుట కుత్సాహము చూపినవారికి, జాతీయవాదుల ప్రతిపాదనము వెగటుగ దోచియుండుట వింతగాదు. కాని నిజము నిలుకడమీద తెలియకమానదు. అనుభవము మూలమున నిజసందర్భములు గోచరింపగలవు. అధికారపక్షమువారు సయితము నిరర్థకమని ఎంచెడి సంస్కరణములలో ప్రొద్దుబుచ్చుట ప్రజలకుపాడియా? పదలిపెట్టినశాసనసభలలో మరల బ్రవేశింపనెంచెడివారు, సంస్కర

ణాభిమానుల యభిప్రాయములనుగమనించి, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై స్వప్రయత్నముల నాధారము జేసికొనుట ఆవశ్యకము. సంస్కరణముల విఫలత నంగీకరించెడి సహకారవాదులు స్వరాజ్యసిద్ధికై ఎట్టిప్రయత్నముజేయవలయునో జెప్పజాలకున్నారు. మరియొకమారు ఇంగ్లండునకు రాయబారము నంపవలయునని మాత్రము తెలిపెదరు. రాయబారమువలనను, విన్నపమువలనను, ప్రజలనునోరభ మీజేరునా? సరియగు మార్గము వీరికి తెలియకున్నను, నిరాకరణోద్యమమును నిందించుటకు మాత్రము వీరు వెనుదీయరు. ఇదియొకమామూలగుచున్నది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, సభాధ్యక్షులుగూడ, నిరాకరణోద్యమమును నిరసిం చిరి. కాని, గ్రామములందు మద్యపాన దురభ్యాసమును తగ్గించుటకు గాంధీమహాత్ముని యాదేశమును, పున్నీపుట్టు జాకాసనుగారి ప్రసంగములును మిగుల తోడ్పడుచున్నవని, శ్రీనివాస పిళ్లెగారంగీకరించిరి. నిరాకరణోద్యమమువలన, ప్రభుత్వాదాయము తగ్గినందులకు ఆయుద్యమమును నిందించెడివారు, ప్రజల కిందువలన ఎట్టి మేలుచేరారు చున్నదో సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమాంశము లన్నిటిని నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో పరిశీలించిన, అయ్యవి దేశమునకు నష్టమును గలిగించుటకు మారుగ అమితలాభము గలిగించి, ప్రజలస్థితిని చక్కఁబఱచునని తప్పక గనుపించును. జాతీయ పునర్నిర్మాణము ఇప్పుడే కొనసాగుచున్నది. ఆయ్యది పూర్తియగు కొలదిని స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుచుండును.

రాటము, మద్యపానపేదము, అస్పృశ్యతా నివారణములతో గూడకొనిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును చేపట్టుటచే, గాంధీమహాత్ముడు కార్యకాలముజూపుచు, నిర్మాణమున నిపుణత వడయుచున్నటుల, శ్రీనివాసపిళ్లెగారంగీకరింప వలసివచ్చెను. నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి యంతముల కాక్షేపణ ఎట్టివారికి నుండజాలదు. వీనిని కొనసాగించి, దేశమును పునరుద్ధరించుటకు అన్ని పక్షములవారునుతోడ్పడుటకువీలుగలదు. మరొక దరివలె రాటముయొక్కయుపయోగమును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగాని సభాధ్యక్షులుగాని నిరసింప నందులకు సంతసము. నిరాకరణోద్యమమును ఎటుల నిరసింప నెంచినను, స్వరాజ్యసంపాదనకు ఇదితప్ప వేరొక ఫలప్రదమగు మార్గము గనుపింపదు. ఇక ముందు జన్మింపజేయు నాయకులు, సత్వమును గ్రహించి నిరాకరణోద్యమ నిరసనపు అలవాటును గూడ మానుకొందురని భావించెదము. అధ్యక్షుని ప్రసంగమునందు బ్రాహ్మణద్వేషము లేకుండుట, మరియొకవిశేషము. బ్రాహ్మణులను ద్వేషించుట గాక తమను తాముద్ధరించుకొనుటయే ధర్మమని వీరు హెచ్చరించిరి. హిందూదేశ చారిత్రమునందు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు ఎటుల సాయము జేసిరో వీరు నిరూపించిరి. విజయనగర సంస్థానము, మైసూరుసంస్థానములనువారిందుకు నిదర్శనములుగ జూపిరి. ఈసభ రాజకీయసభయగుచో, బ్రాహ్మణుల డ్వేషముగూడ నాలోచించుట తమధర్మమని వీరు నుడివిరి. జన్మింపజేయునందలి కొందరివలె గాక, వీరికి భారతదేశ ప్రాచీన నాగరికముగూర్చి ఎక్కువ జ్ఞానముగలదు. వెనుకటి ప్రభుత్వ విధానము, పాలకపాలిత పరస్పరప్రేమపై నాధారపడియుండెననియు, ఉభయులమధ్య విశ్వాసము ప్రబలుచుండెననియు, వీరియుద్దేశము. ఇందువలన, దేశమునందు శాంతి ప్రబలియుండెను. దేశము సంఘటతో తులదూగుచుండెను. శ్రీరాముడు,

హరిశ్చంద్రుడు, నలుడు, అకోబరు, శివాజీ, మొదలగురాజులు ప్రజలప్రేమను చూరగొనియుండిరి.

హిందూదేశపురాజులు ప్రజాభీష్టము ననుసరించి పాలించుచుండిరి చెట్టిగారు దెలుపుచున్నారు. సాశ్చాత్య విద్యావిధానము వీరికి నచ్చలేదు. అందలి చెడుగులను తెలుపుచు, సాశ్చాత్య విద్య మనలో స్వాతంత్ర్యమును, కృత్రిమవర్తనమును, కపటస్వభావమును, భౌతికసుఖములందపేక్షయు, ప్రేమరాహిత్యమును, భగవానుని యడ వఱపును, కలుగజేసెనని వీరు వాక్రుచ్చిరి. ఈ సంగతులనే గాంధీమహాత్ముడును వారి యనుచరులును తెలిపి, జాతీయ విద్యావశ్యతను నిరూపించినందులకు, జన్మింపజేయువా రింతవరకును వారిని నిందించుచుండిరి. అధ్యక్షకోపన్యాసము బట్టిచూచిన, మహాత్ముని కార్యక్రమమునందు దేశాభ్యుదయమునకు విరుద్ధమగునదేదియు లేదని, ప్రతిపక్షులుగూడకొంచెమాలోచనజేసిగ్రహింపనేర్చురు. మహాత్ముని సందేశము అన్ని పక్షములవారిలోను కదలిక గలిగించినది. సూదంటురాయి లోహము నాకర్షించురీతిన, మహాత్ముని పవిత్రసంకల్పము ఎల్లర హృదయములను ఆకర్షించుచున్నది. ప్రజలనే గాక, పాలకులనుగూడ ఇదిత్యరలోనాకర్షింపకమానదు. అట్టిస్థితియరుదెంచునపుడే ప్రేమాభిష్టమగునిరాకరణోద్యమప్రభావము వెల్లడియగును. ఇట్టిఫలితము చేకూరుటకు, మహాత్మునియందు భక్తిగలవారై యున్న ధర్మపథము నతిక్రమింపక పాటుబడుటయే, మార్గము.

మాలవ్యాగారి హెచ్చరిక

పంజాబు నాయకులు, నిర్బంధమున నున్నతరి పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు ఆరాప్రము నందు పర్యటనము సలిపి ప్రజలకు కార్యోత్సాహము గలిగించు కుంతయు సంభాష్యము. నిర్బంధములు ఆరాప్రమునందు మిక్కుట మగుచున్నవి. మాలవ్యాగారికి సయితము వాక్స్వాతంత్ర్యము నిరోధింపబడుచున్నది. అయినను వీలున్నంతవరకు, వారు ప్రజలకు ప్రబోధము గలిగించుచున్నారు. గుజరాత్వాలలో పండితుని యుపన్యాసమును వినుటకు వేలకొలది పురుషులేగాక స్త్రీలు సయితము పెక్కుమంది కద్దరును ధరించి విచ్చేసిరి. స్త్రీలు జాతీయ వ్యవహారములందు దీసికొనుచున్న శ్రద్ధకు మాలవ్యాగారెంతయు ఆహ్లాదము గనుపరచిరి. భారతజాతీయోద్యమమునందు, స్త్రీలు పాల్గొనకబోయిన, అయ్యది రాశింపజాలదు. అన్ని నర్లములవారును అన్ని జాతులవారును దేశమాతకు సేవజేయుట యావశ్యకము. భారతీయులకు ఉన్న తోడ్పాటు లన్నిటియందును స్థాన మొసగినను బాధ్యతయొసగలేని, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగదని మాలవ్యాగారు ఖండితముగ జెప్పిరి. స్వరాజ్యము దేశమునకు క్రొత్తదిగాదు. నూటయేబది సంవత్సరముల క్రిందటివరకు, హిందూదేశము స్వరాజ్యము ననుభవించుచుండెనని, మాలవ్యాగారి యుద్దేశము. మహమ్మదీయ రాజులగు అకోబర్, జహంగీరు, షాజహాను, మొదలగువారు సయితనే భారతీయులే. వారు హిందూదేశమునే స్వదేశముగ భావించియుండిరి. అన్యదేశముపై వారి మనస్సు లగ్నమైయుండలేదు. హిందూదేశము మరల స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, భారతీయు లందరును తోడ్పడవలయునని, మాలవ్యాగారు కోరుచున్నారు. ఇంకొక సత్యమునుగూడ మాలవ్యాగారు తెలిపిరి. దేవతలయినను స్వాతంత్ర్యమును ఆకాశము

నుండి కురిపించబడును. ఎవరు అర్హత జూపెదరో, స్వాతంత్ర్యము వారిని వరించునుగాని అసమర్థులగు వారినివరింపదు. ఇందుకువిదేశసహాయము మనకక్కరలేదని, మాలవ్యాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. మాలవ్యాగారు ఇట్టి దృఢ విశ్వాసమును బయల్పరుచుట, దేశమున కదృష్టమని భావింపవచ్చును. మనలను మనమే పరిపాలించుకొనవలయునని దృఢముగ సంకల్పము జేయుచో, అనిసఫలమై తీరుననియు, అది నెఱవేరకుండ నెవరును ఆటంకపరుపజాలరనియు, స్వరాజ్యమే సర్వవ్యాధి నివారణియనియు, పండితుడు నిస్సందేహముగ బలికెను. స్వరాజ్యసిద్ధి నిమిత్తము ఎల్లరును నెఱవేర్చవలసిన కనీసధర్మమేమి? కద్దరును ధరించి, కాంగ్రెసునందు సభ్యులై, తిలకు స్వరాజ్యనిధి కి ధనము చేకూర్చుటయే నని, మాలవ్యాగారు నిరూపించిరి. ప్రతిస్త్రియు, పురుషుడును తీరికదినములలో నూలువడకుట ధర్మమనియు, కద్దరుసంఘములను నెలకొల్పి కద్దరు వ్యాపకమునకు బూనుకొనవలయునని, మాలవ్యాగారు రొసగినహితమును దేశీయులెల్లరును కొనసాగించుట ధర్మము. మాలవ్యాగారు తీవ్రవాదులని, బిలువ వీలులేదు. అట్టివారు తమకాలమునంతను మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము సఫలమగుటకై వినియోగించుచుండ, మిగిలినవారు ఊరక గూర్చొనుటకు వీలుగలదా? మాలవ్యాగారికి ప్రజల స్వకీపై గాఢమగు విశ్వాసము గలదు. అహింసాబద్ధమగు ప్రయత్నములను నిశ్చలబుద్ధితో కొనసాగించుచో, సంవత్సరము లోపల స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించు నని వారు నుడువుచున్నారు. విజయము దేనిపై నాధారపడి యుండును? మన మెంతటి కార్యోత్సాహము జూపగలుగుమో, ఫలిత మంత యనుకూలముగ నుండునని, మాలవ్యాగారు చెలిపిన వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. దేశపు భావిస్థితియంతయు, దేశీయుల హస్తములందేగలదు. జయాపజయములకు వారే బాధ్యులగుదురు. ఈ సంగతిని ప్రజలంత బాగుగ హృదయము జేసికొనిన, సంత శ్రేయస్కరము.

ప్రాతసంగతులు

అస్సాసియేటును వైస్రూ తంతివార్త ప్రకారము, హజరతు మోహానీగారిని, గత డిసెంబరు మాసమునందు అహమ్మదాబాదులో కాంగ్రెసు సభ జరుగు సమయమున ఒసగిన ఉపన్యాసములకు, ప్రభుత్వమువారి పృథు ప్రాసిక్యూటు జేయుచున్నారు. అందులో నొకటి అఖిలభారతమహమ్మదీయసంఘమున కధ్యక్షత వహించినపు డొసగిన ప్రారంభోపన్యాసము. మరియొకటి, కాంగ్రెసునందు స.పూర్ణస్వాతంత్ర్య తీర్మానమును సంపాదించుచు గావించిన చిన్నప్రసంగము. ఇంకొకటి, తనతీర్మానముగూర్చి చర్చజరిగినవిషయముల జేసిన అంత్యప్రసంగము. ఇవి జరిగి చాలకాలమయ్యెను. ఇవి జాతీయసభలో జరిగెను గాని వెలుపల జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసుసభ ముగిసినపిమ్మట, దేశమునందు పెక్కుమార్పులు జరిగెను. అహింసాబద్ధమగు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, హజరత్ మోహానీగారు గాంధీమహాత్మునితో సబర్బతీ జయిలునందు భాసచేసినటులు, ఇటీవల ప్రకటించబడెను. ఇట్టిస్థితిలో హజరత్ మోహానీగారిని ఇండియను పీనలుకోడ్లు, 121, 124 ఎ శెక్సులక్రింద విచారణ జేయుచున్నారు. విచారణ ఫలిత మేమగునో సులభముగ నూహింపవచ్చును. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించుటచే, గలిగెడి లాభమేమియో తెలియకున్నది.

వందేమాతరం కేసు

లాహోరునందు జరుగుచున్న వందేమాతరం కేసునందు, సంపాదకునికి ఒక సంవత్సరపు శిక్షను, ప్రకాశకునికి ఆరుమాసములును, వ్యాసలేఖకునికి రెండుసంవత్సరముల శిక్షను విధించిరి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఎంతకాల మిట్టి నిర్బంధవిధానమును అధికారులు కొనసాగించెదరో తెలియదు. ఈ పద్ధతి ఫలరహితమని తేలి నను, ఇంకను ఆమార్గమునే దొక్కుట విపరీతము. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుటచే, కార్యసిద్ధి గలుగుచుండగ, ఆమార్గము నవలంబించుటకుట, శోచనీయము. ఇకడను అనుప్రతికలో నొక విలేఖకుడు వ్రాసినటులు గాంధీని జయింపవలె ననిన, బ్రిటిషు రాజ్యాంగధర్మములనుండి మరియొక గాంధీ వెలువడవలెను. ఉభయపక్షములవారును పశుబల సాధనములను విసర్జించి, ధర్మవేదికపై నిలచునపుడు, పరిష్కారము సుసాధ్యమగును. ఈ సంగతిని గ్రహించినవారు, బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలలో నొక్కరును గనుపింపకున్నారు. కాని, కాలము గడచినకొలది, ఈ సంగతి నిజమని వారికి ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టకమానదు.

మహాత్ముని గూర్చిన వదంతి అసత్యము

గాంధీ మహాత్ముని యరవాడా జయిలునుండి తెలియని ప్రదేశమున కెక్కడకో గొనిపోయి రని, ప్రకాశం పంతులుగారి తంతివార్తయందు గల వదంతి అసత్యమని, బొంబాయి వార్తాప్రచురణాధికారి మద్రాసు పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారికి తెలియజేసెను. బొంబాయి ప్రచురణాధికారి, నిజమును వెంటనే తెలిపినందులకు సంతసిం చెదము. ఇటులనే, మహాత్ముని కొరడాచెబ్బల గొట్టెరను వదంతి అసత్య మనుసంగతి గూడ వెంటనే ప్రచురింపబడెను. పంతులుగారిచ్చిన తంతివార్తయందు ఎరవాడ చెరసాలనుండి శంకరలాలు బొంకరుగారిని రత్నగిరి చెరసాలకు గొనిపోయి రని గలదు. ఈ సంగతిని ప్రచురణాధికారి, అసత్యమని యనలేదు. బ్యాంకరుగారిని, వేరొక జయిలునకు మార్చవలసిన యగత్య మేమి గలిగెనో తెలియదు. మహాత్ముని గూర్చియు, తదితర రాజకీయనిర్బంధితులగూర్చియు నిజస్థితిని అధికారు లెప్పటికప్పుడు ప్రచురించి, నిరాధారమగు వదంతుల కవకాశము గలుగకుండ జేయుట, భావ్యము.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు

వీరిని, క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 108 శెక్సున క్రింద, నరేబ్బజేసి, బెజవాడ సబ్జెయిలులోనుంచి రని, యొకవార్త చెలుపుచున్నది. శాస్త్రిగారు కడు శాంతస్వభావులు. కార్యదీక్షాతత్పరులు. కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగనుండి జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి వీరు పాటుబడుచున్నారు. పట్టపరీక్షయందు తీర్ణులై, న్యాయవాదవృత్తి విద్యాభ్యాసమును మానినైచి, దేశసేవ జేయుచుండిరి. వీరు రచించిన లోకమాన్య తిలకు జీవితచారిత్రమును, ఉపన్యాసములును చక్కని శైలిలో వ్రాయబడి, మిగుల యుపయోగకరముగ నున్నవి. గాంధీ మహాత్ముని చారిత్రమును గూడ వీరు రచించి, లోకమాన్యనియెడలను గాంధీ మహాత్మునియెడలను తమకు గల, భక్తి విశ్వాసములను వెల్లడిజేసిరి. వీరి నిర్బంధము జాతీయోద్యమమునకు దోహద మొసగుగాక.

విదేశవార్తలు

జెనోవా సమావేశము

యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణము

అనుకూల పరిస్థితులు

ఏప్రిలు 24:—రష్యాజర్మను సంధివలన నుదయించిన వివాదములు నిశ్చయింపబడి ముగిసెను. ఇక నిట్టివి సంభవించవని యెంచుచున్నారు. నిన్న మిత్రమండలివారు చివరతూరి జర్మనులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జర్మను యొడంబడిక యూరపు ఆర్థికపునర్నిర్మాణమున కత్యవసరమగు సహకారమునకును, పరస్పరవిశ్వాసమునకును వ్యతిరేకముగనున్నదని తెలిపిరి.

ఈ వాంఛనందు చిర్రుపబడవోపు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ సమస్యకు పరిస్థితులు అనుకూలముగనుండెను. లాండు బార్ని గారి యూరపు కాంతి పునర్నిర్మాణాశయము సఫలమనా కాదాయన విషయ మీవారమున దేశము.

గతదినమున ప్యారిసునందు ప్రజాభిప్రాయము భిన్నము గను వ్యతిరేకముగ నున్నను, పరాసు ప్రతినిధులు సమాధానమున కనుకూలముగనే ప్రవర్తించు చుండిరి. రష్యనులు మిమోరాండము నుపసంహరింపకొనిన తరువాత పరాసుప్రతినిధి తిరిగి చిర్రయందు పాల్గొన సంకరించెను. గతదినమున మిత్రమండలి సమావేశసందర్భమున లాండు బార్ని గారు తమ హృదయమును విప్పి, ఆంగ్లేయులు మిత్రమండలిలో కలసి సహకారములో వర్తించుటచే వివాదములు సంభవించునేని ఆంగ్లేయు లికమిద నట్లు సహకారముతో వర్తించ జాలరని, చెప్పిన పిమ్మట ప్రతినిధులందు ఈ వచనములు సత్పరిణామమును గలిగించెను. యూరపునందు కాంతిని నెలకొల్పుటకు బ్రిటిషువారి చెట్టి యడ్డంకుల నైనను సరే భేదించికొని వెళ్లుటకు సిద్ధముగ నుండిరిని లాండు బార్ని గారు నుడివెరి.

బార్నిగారు, లాండుబార్ని గారు చెలిపిన విషయముల నామోదించిరి. యూరపుఆర్థికపునర్నిర్మాణమునందును ప్రపంచ కాంతి నెలకొల్పుటయందును దానును తన సహచరులను సుపూర్ణముగ లోడ్చడమన బార్నిగారు చెలిపిరి.

ఆంగ్ల పరాసుయొడంబడిక.

ప్రాంసురక్షణకుగాను బ్రిటిషుతో నొడంబడిక గావించు కొనుటకును, జర్మనీపై మిత్రమండలి హక్కుల నమలులోపెట్టుటకు గాను పోలండు బ్రిటను పరాసులు నైతికయొడంబడికను గావించుకొనుటకును పాసుననుచు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను.

సమావేశముయొక్క ప్రథమసంఘమువారు తిరిగి కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. కుంభవృష్టి గురిపినపీడన నుండు నిర్మల సూర్యకాంతితల పరిస్థితులు చాల యనుకూలముగ నుండెను. ఇంతవఱకును ఆర్థికసంఘములవారును, ట్రాన్సుపోర్టు విషయముల చర్చించుటకు నియమింపబడినవారును దాదాపు తమ కార్యముల ముగించిరి.

పాయింట్ కేరుగారి ప్రకటన

ఏప్రిలు 24:—పాయింట్ కేరుగారు బార్ లిడర్లనుం దుపన్యసించుచు నిట్లు నుడివెరి. జర్మనీకొరకు గాని, రష్యా కొరకుగాని స్వార్థత్వము మొన్నవలసిన యవసరము లేనంత వరకు పరాసుప్రతినిధులు జెనోవా సమావేశమున నుండు జర్మను నైత్యములవైనను ఆయుధములవైనను మిత్రమండలి వారధికారిమును పీడకుండుట చాల యవసరము. జర్మనులు సంపూర్ణముగ నిరాయుధులుగ నొనర్పబడినతరువాత పరాసువారు కూడ నైత్యముల దగ్గించుటకు గడంగెదరు. జెనోవా యందు మే జరిగినను, జరుగ నున్నను, రష్యా జర్మను యొడంబడిక మాత్రము చాల ముఖ్యమైంది. మిత్రమండలివారు దీనిని వర్చెల్సు సంధి ననుసరించి పరిక్షింపవలెను. వర్చెల్సుసంధివలన ప్రాంసు నకు లభించిన హక్కుల నన్నిటిని నిలుపుకొనుటకు పరాసు వారు దృఢసంకల్పులై యున్నారు.

ప్రధానమంత్రి

షుతికాప్రతినిధులతో ప్రసంగించుట

ఏప్రిలు 21:—జెనోవాసమావేశమున కదయించిన తేయి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకు సమావేశమునందు గాయుడు బార్నిగారు ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి గొప్పసమావేశము ప్రపంచమున నెన్నడును జరుగలేదు. సమావేశప్రతినిధుల కెట్టి గౌరవములు

విప్లవమునీటి.

కార్మికుల సమస్యలు.

ఏప్రిల్ 24:— కార్మిక పక్షమువారి తీర్మానము ప్రకారము ఆయిల్ ట్యాంకులను ప్రస్తుత సైనిక పరిపాలన కనుమరతీయింప వలెను.

కార్మిక శ్రమకటన

ఏప్రిల్ 21:— ముంబైలోని కార్మికుల సమావేశము ప్రకారము ఈ రానున్న కార్మికుల సందేశములను ప్రకటించి.

బెల్గామ్ హత్యలు

ఏప్రిల్ 24:— ఈవారము, అంత్యమున బెల్గామ్ నందు ఇద్దరు పురుషులను ఒక స్త్రీయు హత్యగావించి బడిరి.

సమీప ప్రాచ్యము

అంగ్లా పభుత్వ పక్షము

ఏప్రిల్ 24:— తాత్కాలిక సందేశము, ఆసియా మైనరు సుగ్రీవులు కరువునందు, నొక్కమాత్రే ప్రాంతీయ పరిపాలన అంగ్లా ప్రభుత్వమువారు మిత్రపక్షమునకు చేరిరి.

యువరాజువర్తమానము

ఏప్రిల్ 24:— యువరాజు గారి రీతినియన హార్మోను జిల్లా (జహాను) యందలి ప్రకృతివైచిత్ర్యముల దర్శింపవలెనని రిగాని కాలమానము బాగుండక పోవుటచే నీలు గలగలము.

జరిగిన విషయమునకు నట్టి గౌరవములే జరిగెను. సైనిక శ్రేణులగుండా వీరిని తీసికొనివచ్చి సమావేశ భవనమునందు ప్రవేశపెట్టిరి.

ఏప్రిల్ 24:— జెనోవా నగరమున, యూరపురము ధాన్యపుపంట కనుకూల నగు ప్రదేశములను గురించి దెలుపుటకు రాబ్బనుగారు (ఇంగ్లండు) ఆహ్వానింపబడిరి.

నల్లమందు సమస్య

జార్జనుగారు భారత్ ప్రభుత్వమును నిరసించుట

ఏప్రిల్ 24:— జెనోవా నగరమున నల్లమందు సమస్యను విచారణసంఘమునందు వై నాపతినిధియగు చోహాసి న్ నయగారు, వై నాయందు 12 రాష్ట్రములలో నల్లమందు పంట వేయబడుచున్నదనియు ప్రభుత్వముల నుండు తయారుచేయరాదని కఠినముగ నుత్తరువుల నిచ్చెననియు తెలిపెను.

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

గాంధీమహాత్ముని ఎరవాడ చెరసాలలోనే యుంచిరి. ఎచటికిని మార్చలేదు

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, వండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లను వదలివేయుదురను వదంతులు

నేడు (26 వ తేదీ) మాలానా హజరతో మోహనిగారి విచారణ ప్రారంభమగును

మా. భూర్జీ గారి రైపోపాకు వెల్లుట- వారి అభిప్రాయము

వంగరాష్ట్రమున అసహాయవాదులు- శాసనసభల బహిష్కరణము

సంజాయిలోని గుజరన్వాల్ లో పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారు వ్యవస్థించుట

చారీచారా విచారణ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిని బెజవాడలో అరెస్టు చేయుట

గాంధీమహాత్ముని మార్పుట

ఈవార్త అసత్యము

చెన్నపురి ప్రచురణ సంఘాధికారి

పూనాలోని ఎరవాడ చెరసాలనుండి గాంధీమహాత్ముని ఎచటికి మార్చరని యీనెల 28 వ తేదీని స్వరాజ్య పత్రికలో ప్రకటింపబడినది.

దేశబంధు దాసుగారిని విడిచిపెట్టుట

“వసుమతి” అను దేశభాషాపత్రికలో నిట్లు ప్రకటించబడినది:—

నేడు (సోమవారము) దేశబంధుదాసుగారిని చెరసాల నుండి విడిచిపెట్టెద రని వదంతులు గలవు. (25-వ తేదీ సర్వెంటు పత్రిక).

పండిత మోతీలాలుగారిని వదలిపెట్టుట

పండిత మోతీలాలుగారికి అన్యధాతగానుండుటచే వారిని ప్రభుత్వమువారు తక్షణమే చెరసాలనుండి వదలిపెట్టి నిర్భయించివారని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి. (25-వ తేదీ సర్వెంటు పత్రిక).

మా. భూర్జీ గారు

రైపోపా విచారణము

పండిత మాలవ్యాగారిని ప్రశంసించుట

స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుడగు మా. భూర్జీగారు రైపోపా దేశమునకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులైన సమయమున ఆసోసియేటెడు (వైసు విలేజు) భూర్జీగారిని కరాచిలో సందర్శించెను. “ప్రస్తుత పరిస్థితులు విషమముగ నుండినను నాకింకను సత్సలీతము కలుగునను విశ్వాసము లొలగలేదు. దేశమునం దన్ని పక్షములవారిలోను యథార్థముగ నైకమత్యము కలుగుట ముఖ్యము.

వేర్వేరుపవతెను. హిందూదేశమునందు ప్రతినిధుల నియోజింక వధికారముగల జనసామాన్యమునకు సమగ్రవిషయ పరిజ్ఞానము కలిగించుట ఎంత అవసరమో అంగ్లా దేశమునందలి ప్రజలకు మన దేశస్థితిని బాగుగా తెలియజేయుటగూడ అంత అవసరమే.

వంగరాష్ట్రపు అసహాయవాదులు

శాసనసభల బహిష్కరణము

భిన్నాభిప్రాయములు

అసహాయవాదులు శాసనసభలకు నిలువవలె నని వాసంతీదేవిగారు చిటగాంగులో జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో నుడివినందున అపుడే ఆసభలోనే కొద్దిమంది ఆవిషయమును గూర్చి ఆక్షేపించిరి. కలకత్తాలో జరిగిన కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభలో సభ్యులీ నూచనను స్పష్టముగా నాక్షేపించిరి.

చారీచారా కేసు విచారణ

25 వ తేదీని మేజిస్ట్రేటును వరియిద్దరునుమాత్రమే సాక్ష్య మిచ్చిరి.

పురుషోత్త	(పరారా నాస్తియను	నలహల నను
నరించి వేటిలు	హచ్. స్వామిచాక	ది: వేటిల పట్టా
రద్దనరుపబడినదని	యా వారపు పురుషోత్త	మి: నందు
టింపబడినది.		(పక

మద్రాసు కార్పొరేషను

సాధారణ సభ

నిన్న సాయంత్రము రివ్యూభవనములలో ౯౯ వీ. ల్యాంకాయ చెట్టిగారి యధ్యక్షతన కార్పొరేషను సభ్యుల సాధారణ సభ జరిగెను. చాలమంది సభ్యు లాసభకు వచ్చి యుండిరి.

ప్రశ్నిత్రములు

అధ్యక్షు లడిగిన ప్రశ్నలకు రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు ప్రత్యుత్తరముల చెలిపిరి. అందు యింద్లలోకి నీటివనతి యేర్పరచుటకు అడ్డెడాయమునుబట్టి చూడ, 1919 అక్టోబరునుండి 1922 మార్చి 31 అఖరుకు 451 యిండ్లు న్నవని తెలుపబడెను. పార్థసారధికుప్పం బాగుచేయుటకు గూర్చి పని జరుగుచున్నదని తెలుపబడెను.

భానుబహదూర్ ఎదుల్లాబాద్షాసాహెబుగారు చెవరెండు డి. జి. యం. లీతుగారిస్థానే యెడ్యుకేషను స్థాయిసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

స్థాయిసంఘతీర్మానము

కమిషనరుగారు తోళ్లుస్తోళ్లు చేసినందులకు లైసెన్సు రుసుమును సంస్కరించకలయుననియు, ఇంగ్లీషుతోళ్లు స్తోళ్లు చేసినందులకు 200 రూ॥నుండి 150 రూ॥కును ఎండు తోళ్లకు 150 రూ॥ నుండి 100 రూ॥కును, తోళ్లను బాగుచేసినందులకు 100 రూ॥నుండి 50 రూ॥కును తగ్గించకలెనని కోరిరి.

సభ వారీప్రశ్నను చర్చకు చెచ్చిరి. మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబుగారు తోళ్లవర్తకులకు చాలవత్తును వచ్చినదని చెప్పి పచ్చితోళ్లను స్తోళ్లుచేయుటలో 50 రూపాయలు తగ్గించవలెనని కోరిరి. అది అంగీకరింపబడెను. 1922 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండియు నది ఆమలులో నుండును.

పెండ్లాలు లైసెన్సులు

భక్తవత్సలనాయుడుగారు రుపపాదింప రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు బలపరపగా ఒకభవనములోని పెండ్లాలులకోలత నంటిను దీసికొని ఒక పెండ్లాలుగ నెంచుకొనుటకు తీర్మానింపబడెను.

అధికారులకు అడ్వాన్సులు

ఆక్టింగు అసిస్టెంటు రెవిన్యూఆఫీసరుగారు సుబ్రహ్మణ్యకాచెట్టిగారు మోటారు కొనుక్కొనుటకు 2500 లనిచ్చి, ఆ మొత్తమును దఫాలవారిగా జీతములో నుండి తీసికొనుటకు స్టాండింగుకమిటీవారి పుష్కలీనిరి.

రావుబహదూరు మోపురప్పగారు ఆక్టింగుపనిలోని వారి కట్టిపాక్షను చేయకూడదనగా జి.వి. నచేశకుగారు బలపరచిరి. రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు ఇట్టివిషయములలో చెల్లించుకాలమును నిర్ణయింపవలెననియు, కనీసము 6 మాసములైన నుండవలెననియు చెప్పిరి. కొంతకాలము చర్చ జరిగిన పిదప రావుబహదూర్ టి. రంగాచారిగారు యికముం దిట్టియడ్వాన్సులను ఆరుమాసములుగాని మైగా గాని ఆక్టింగు చేసినవారికే యాయవలె నని ఒకతీర్మానమును దెచ్చిరి. చాలవరకు చర్చ జరిగిపిదప రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు చేసిన సవరణయే అంగీకరింపబడెను.

భవభూషణ మొదల్యారుగారు యి. యెచ్. యం. బవరుగారిస్థానే ఆక్టింగు రెవిన్యూఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. అందుచే కార్పొరేషను కోడ్డును సంస్కరించుట పర్యవేంటు ఆఫీసరుగారు వచ్చువరకును అపివేయ వలెనని స్టాండింగు కమిటీవారు చెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు ఆపని చాలముఖ్యమైనదనియు దాని నాపుటకు వీలులేదని యనెను. రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు భవభూషణమొదల్యారుగారు రెవిన్యూ ఆఫీసరుగ నుండి పైపలు డ్యూటీని జేయుటకు తగియున్నారని సమర్థించిరి.

డాక్టరు వి. రామకామతుగారు యిప్పు డాదనిని యాపుట యుక్తము గాదనియు అందులకు మరియొకనిన్నెనను నియోగింపవలెననియు చెప్పిరి.

కే. వ్యాసారావు యిందులకు గేమ సంపూర్ణ సమ్మతిని దెలిపిరి.

పిదప చర్చ తీవ్రముగ జరిగెను. భవభూషణంగారి ఉగ్రోగము అంగీకరింపబడెను. కోడ్డును సంస్కరించుటకు మరియొకని నియోగించువిషయమై యిప్పుటి కాపివేయబడెను.

వైదాపేట టోలుగేటు

స్టాండింగు కమిటీవారు, వైదాపేట మ్యునిసిపాలిటీ వారికి సంవత్సరమునకు 5744 రూపాయలను చెల్లింపవలె నని దెలిపిరి. ఏలననగా వారు టోలుబారు తేకుండ, బండ్లు, కారులు మున్నగు వానిపై పన్ను విధించుటలేదు.

రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారును, భాను బహదూరు ఎదుల్లా బాద్షా సాహెబుగారును స్టాండింగు కమిటీవారి సలహా నంగీకరింపవచ్చు నని దెలిపిరి.

కే. వ్యాసారావుగారు యీ మొత్తము 700 నుండి 5744 రూ. లకు పెరిగెనని చెప్పి ప్రతిసంవత్సరమున నీతీరున పెంచకుండునటుల జేయుమార్గము కనబడలేదని చెప్పిరి.

టి. రంగాచారిగారు అగ్రిమెంటు 10 సంవత్సరములున్నదని చెప్పిరి. కే. వ్యాసారావుగారు, యీవిషయము స్టాండింగుకమిటీవారిచ్చిన సలహాకు చేర్చియుండవలసినదని చెప్పి చేర్చవలసినదనిరి. చివరకు స్టాండింగుకమిటీవారు చెప్పినటుల వైదాపేట మ్యునిసిపాలిటీకి సం॥ మునకు 5744 రూ॥ ల నిచ్చుట కంగీకరింపబడెను.

అంతట ఆరోజుకు సభ ముగిసెను. మరల వచ్చేమంగళ వారము సభ జరుగును.

బొంబాయి మునిసిపాలిటీ:— పదిరూపాయలు ఇంటిబాడుగ చెల్లించువా రందరికి నూతన మునిసిపలు చట్టము ననుసరించి వోట్లు ఇచ్చుటకు అధికారముండును. ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ 23వ తేదీ సమావేశమయ్యెను. రెండుదినములు చర్చజరిగెను. వోట్లును చక్కగ నుపయోగించుట తెలియనివారికి వోట్లుఇచ్చు అధికార ముండుట యుక్తముకాదని కొందరు అభిప్రాయపడిరి. కడపట క్రొత్త ఆప్తనందలి నూతనత ఆమోదింపబడెను.

దంతచూరము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం. ఈ ధంతచూరముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట దుర్బంధములేక యుండును. అనేకులవల్ల ప్రతికోజు వాడబడుచున్నది. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

కొంతకాలమువరకు మాత్రమే.

“రాజపుత్రస్త్రీలలో సుప్రసిద్ధురాలును బలవంతురాలు నగు”

మిస్ “తారాబాయి” సర్కసు

చెన్నపురి కోటమైదానమందలి డేరాలలో ప్రదర్శింతురు.

ప్రథమ ప్రదర్శనము:—1922 సం॥ ఏప్రిల్ 28-వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9.30 గంటలకు

మిస్ తారాబాయి.

150 బంగారుపతకములను

మహారాజులు, రాజులు, రాణులు, అనేక గొప్ప ప్రద్యోగస్థులవలన అనేక యోగ్యతాపత్రములను బహుమానము బడసినది.

50 మంది

ప్రదర్శనకారులు.

ప్రతివారు నక్షత్రమువంటివారు. ఇందులో, యిండియనులు, ఫిలిప్పైనులు, రష్యనులు, జపాన్ వారు మొదలగు అనేకమంది వింత వింత ప్రదర్శనముల నొనరింతురు.

మద్రాసుకు రావట మిదియే ప్రథమము.

వచ్చిచూడుడు:—1. అభినవహేర్సులన్ అనడగు తారాబాయిగారి అద్భుతమగు శక్తిని ప్రకటించు ప్రదర్శనములు సాటిలేనివని చెప్పవచ్చును. 2. భారతీయుల ఆశ్చర్యకరమగుపనులు. 3. రష్యా జపానుదేశీయుల వింత దొంగిరి ఆటలు. 4. ప్రపంచమందలి ఆశ్చర్యకరమగు విషయములు.

ప్రవేశపు యములు:—4 కుర్రలపైట్లకు 15.0-0. కుర్ర 4.0-0. రిజర్వుకు 3. 1-వ క్లాసు 2.0-0. 2-వ క్లాసు 1.0-0. గ్యాలరీ 0-8-0. పదియేండ్లకులోబడిన పిల్లలకు అర్థచార్జీలు. బాక్సుప్లాను హంటుకోడ్డు వెన్సు కంపెనీలోను, బ్రాడ్వే రత్నా కంపెనీలో నుండును.

A. K. Paul, Manager. A. M. G. Naidu, Agent. Tara Bai, Sole Proprietrix. ఏజెంట్లు అఫీసు:—కె. యన్. ముత్తయ్యకంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం. 99, మద్రాసు.

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1922 సం॥ మే నెల మొదటి తారీఖు నుండి ఈ క్రింద తెలుపబడిన క్రొత్త స్టేషనులు పూర్వోత్తర లైనుమీద (నార్త ఈస్టు లైను) ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై క్రొత్తగా తెరవబడును. సామానులు పార్శ్వము నున్న గునవి కూడ బుక్ చేయబడును.

1. పెద్దపరమ, గూహూరుస్టేషనులకు మధ్య 79 వ మైలువద్ద ఓహూరుస్టేషను.
2. బెజవాడ, ముప్పబాడస్టేషనులకు మధ్య 270½ మైలువద్ద గుణడాల స్టేషను.
3. నర్సాపట్నమురోడ్డు, ఎల్లమనచిల్లిస్టేషనులకు మధ్య 443 వ మైలువద్ద రేగుసాళియాస్టేషను.

నోటీసు

పల్లిపట్టు తాలూకా అత్తిమాంజేరి వద్ద రా 62 గ్రామాదులకు సంబంధించిన ఆరణ్యములలోని, తంగేడు, కేల, సురభిపట్టులు, ముప్పినగైరా చిల్లర మహాసూళ్లను 1-7-22 తేదీ తాగాయలి 3 సం॥ రములకు అనుభవించే యజ్ఞారాధ్యతను 1922 సం॥రం, మేనెల 7 తేదీ వరకు 11 గంటలకు అత్తి మాంజేరి తీసివరువారి మానేజరు ఆఫీసులో, అత్తి మాంజేరి గ్రామంలో ఏలం చేయబడును. నేలు కండిక్షన్లు మాకు వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేశస్థానం ఆఫీసు, తిరుపతి. 22-4-22.

సి దొరసామయ్య దివాన్ పేర్కొను.

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోపాడు ప్రాజెక్టుక్రింద కొండాపురము గ్రామములో 55 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి చాల మంచిది. నీరు సమృద్ధి. మెరికభూమి సమీపములో వివేష చౌకగా లభించును. ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు నేలయివ్వబడును. కావలసినవారు మాడ పచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎన్. సి.

అడయూరు మద్రాసు.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాంజ్యోదోళనము (వచనము) 0-1-6
5. జేతీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపాదము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కళనల) 0-2-0
8. జేతీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదాసుపాట (రాధామజన) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-2-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బాగ్గెం తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మానదగలవు స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

నూతన మహాత్మాతము

పురుషలక్షణములుగల స్త్రీలు

జీవీల లండనునందు ఆంగ్లో (ఫ్రెంచి సంఘమువారి యాచార్యమున స్నేహభవనమున నొకసభవత్తెను. డి. హెచ్. జాక్సన్ గారధ్యక్షత వహించిరి. ఇల్లియటు ఒడెస్సెల్లి గారు పురుషులందు స్త్రీలక్షణము లభింపగలదని "నూతనమహాత్మాతము" అను విషయమును గురించి యుపన్యాసించిరి. ఈ సభలో ఇతరస్త్రీజనసంఘముల ప్రతినిధులుగూడ పాల్గొనిరి. ఒడెస్సెల్లి గారు కిట్టుపన్యాసించిరి.

సఖిమిత్రా, స్త్రీలయెడల వాక్యజ్ఞానము లేదు. పురుషుల కట్టిపాట్లుగలవో స్త్రీలకుగూడ వట్టిపాట్లు లేల యుండకావో వారు దెలియుటలేదు. వైద్య వ్యాయాసాదవృత్తు లలోనికి స్త్రీలనుండుట తీసికొనరావో వారు దెలియరావో? స్త్రీలు కిట్టులుగ నెందుల కుండరాకు? చార్లెస్ అక్వాంటెట్టు గను ఇంజనీయర్లుగను నెందులకుండరాదు? ఎక్కువ భాగముకు కాశ్యములు తప్ప మిగిలిన పనులందు స్త్రీలెందులకు పాల్గొనరాదు? యేకాభియందును పురుషులకును, స్త్రీలకును నెంత మౌత్తమున విభేదము గన్పరుపరాదు. నేను "పురుషద్యేషు" అను గురించి యేమి దెలిసినది అది స్త్రీలయెడల ద్వేషముచే దెలుపుచుంటిని భావించరాదు. పురుషులలో సఖిక సంఖ్యాత్మకతకావో వారు గూడ స్త్రీజాతిపై నెక్కువ అభిమానముగలదు.

ఇంగ్లాండు నందు అందు ముఖ్యముగా లండను నగరమునందు కొన్ని రహస్యస్త్రీసంఘములుగలవు. వారి వచనముల వలనను, అభిప్రాయములవలనను ఆకాశమువలనను వారినిొక ప్రత్యేక తరగతివారిగ నెంచ వచ్చును. ఈ తరగతికి కెంకినవారు స్త్రీలని పిలుచుటకే యన్వయము. వీరి యభిప్రాయములను బట్టి స్త్రీలు బిలుచుట కెంతమాత్రమును పీలులేదు. ఇందులో కొందరు శరీరనిర్మాణమునందు వాముస్త్రీలను కామనియే దెల్పుచుండురు. ఇందు మాడుకర్లములవారు గలరు. అందు మొకటివర్గమువారు పురుష లక్షణముల ననుకరింప నెత్తించురు. దాద్యముగను అందముగను నుండురు. ముఖలక్షణములందు కొమలత్వము గా నివింపదు. వీరు సామాన్యముగ పురుషునికలె దుస్తులు ధరింప నభిలషించురు. వీరికి పురుషునిపై పగ అధికము. అధికారము చలాయింప నెంచురు. పురుష వ్యతిరేక రహస్యసంఘములకు ఈ వర్గము వారినందియే అధికముగ కార్యనిర్వాహకులను యేర్పరచెదరు. కెండవ వర్గమువారు సుమారులుగ గానించురు. వీరివన నెవ్వరును అనేదనతో నండును. వీరు సామాన్యముగ నన్ని పదార్థముల యెడలను ససంభృత్తు లగుచుండురు. మూడవవర్గమువారు దుస్తులను నుండరముగ ధరింపరు. వీరికి యక్షాయుక్త విచక్షణ తక్కువ. ఒక్కొక్క విషయములందు వీరి చాలమామూలముగ పట్టిన పట్టు విడువరు.

అన్ని ద్వేషములను స్త్రీపురుషజాతి ద్వేషముమించినది. నేను దెలిసిన "పురుషద్యేషులు" అధికముగా పాటకజనము నంతు గానించురు. వీరు లంకనునం దంకటను, అందు ముఖ్యముగ చెల్లియాయందున పరిసరములందును అధికముగ గలరు. వాత కహస్యసభలను గావించుచుండిరి. ఈ సభలలోనికి పురుషులను రానిజురు. అందు పురుష ద్వేషము బోధింపబడును. ఈ యాద్యమును చాలబలంతముగ నిర్మింపబడినది. వారికి సభల గావించుకొనుటకు కొన్నినియమిత ప్రదేశములు గలవు. వారికి చాల పుస్తకములు గూడ గలవు.

సృష్టిప్రారంభమున జీవరాశియంతయు స్త్రీస్వరూపమే ననియు, పురుషునియందు పురుషత్వము నశించిపోవుచున్నదనియు పురుషునియొక్క నియమిత కాలము ముగించునకు వచ్చినది ఈ ఈపుస్తకములందు తెలుపబడును. ఇకమీద సృష్టియందు స్త్రీ యాభి క్యతయే స్థాపింపబడునని ఆపుస్తకములు తెలుపును. యువకులందు ను స్త్రీలందును పురుషునిపై ద్వేషమును పురికొల్పుటకు వీరొన్నియో ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. ప్రేమ తాత్కాలికపు పిచ్చియని వీరు ఎంతాని యునర్తురు. వారిపుస్తకములలో కొకదానియందు "పురుషుడు తొడిగాడు. పెద్దనివ్వవచ్చు" నని గలదు. చరిత్రనుబట్టి నేరముల సంఖ్యనుబట్టి గుణించినయెడల కిత్తులందు స్త్రీలకు కిన్ కిన్ విధింపవలయునని తేలగలదు. పార్లమెంటు నందును, వ్యాయాసాభి యందును, బాధ్యతగల ప్రతి పెద్దయువోగమందును స్త్రీలను నిలుపుటకు చాల ప్రయత్నము లానర్పించుచున్నవి. పోలిస్కాఫుపై సభి కారమును సంపాదించుటకు వారు మిక్కిలి ప్రయత్నించు

చున్నారు. ఈతరగతిస్త్రీలు దంపతుల అన్యోన్యమును తెగ్గొట్టి స్త్రీలను విడదీయుటకు చాల ప్రయత్నము లానర్పించుచున్నారని నాకొక నెట్టు ఎందు డాక్టరు తెలిసెను. ప్రేమ యూనియనులు స్త్రీలకుసభ్యత్వమును నిరాకరించినదిగాన ప్రేమయూనియనుల యెడల నీ స్త్రీలకు ద్వేషముభిక్తము. యుద్ధమునందు పనిజేసినచ్చిన వారిపైనగూడ వీరికి ద్వేషము. పాతకాలలయం దీతరగతి యపాధ్యాయులు బాలికలకు పురుషుల యెడల ద్వేషమును బోధించుచున్నారు. స్త్రీ పురుషజాతి ద్వేషముజాతియ మహాత్మాతములకు కాణమును చరిత్రాత్మిక గుణపాతమును గమనించి ప్రజలు ఈ మహాత్మాతము నెడల శ్రద్ధదీసికొనవలెను.

ఒడెస్సెల్లి గారి సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ నెవరైన సామన్యసింప వచ్చునని దెలిపిన మీదట నొక యువతిలేచి ఒడెస్సెల్లి గారు దెలిపిన విషయములు దన నుజ్జేతమున ముంచి వేసెననియు వారు దెలిపిన తరగతి స్త్రీలు లేనేలేదని దెలిపెను. "నేను వీరి భూతముల కథలను జదివినదిగాని వానిని ఎక్కువ లక్ష్య నెట్ట లేదు" అని ఆమె అనెను.

అందొలికు గారు పన్యసింపుచు నిట్లునుడిసెను. దేశమునందు స్త్రీత్వ మధికమగుటకు పురుషులందు పురుషత్వము తగినంత లేకపోవుటయే కారణము. గతమునంగ్రామము వలన వేశము నందు 20 లక్షలస్త్రీ లెక్కువగుటయే దీనికంతకును కారణము. స్త్రీలను, యువకులను రక్షించుటకు మారుగ వాణిజ్యపారిశ్రామిక కాశ్యలలో ప్రవేశపెట్ట నెంచుటయే ఈయద్యము యొక్కలోపము.

ఇంతవరకును ఉపన్యసింపుటకు తీరస్కరించిన యొక యువతి అప్పుడు లేచి తనజాతియందు ప్రతియువతియు ఆర్థిక విషయములందు ఇతరులపై నాధారపడియుండక స్వతంత్రముగ నుండునని నుడిసెను. ఆధునికయువకుని యందు పురుషత్వలోపము లేదనియును అందులకు గతసంగ్రామము మొదలగువిషయములే తారాగణము లనియు నీమె యుద్దేశముతో నుడిసెను.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచింపబడినది

గ్రంథములు— నాటకములు

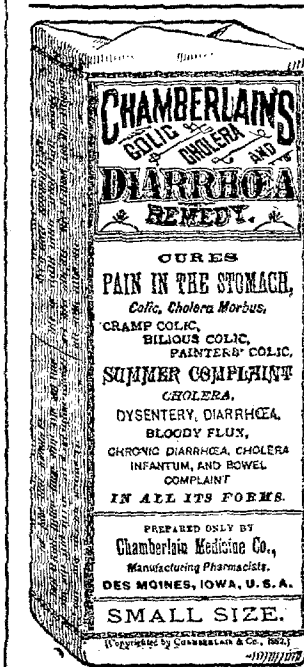
నర్మదాపురుకుత్సయము!	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముడిక— నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పితాపురం. ఆని వ్రాయవలెను.

చేంబర్లెన్ గారి శూలనొప్పి అతిసార నివారిణి ఈ వధమును సేవించుటచే కడుపునొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనొప్పి, పేగు సంబంధ మైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిజేయును
మేహవాలే నొప్పులను పోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొందుకోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ జేయును
గర్భ కారక ములనుదహమును
బాలరకు గర్భిణీలకు నుత్తమము (1045)
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
నరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విద్యార్థులకు (పాఠమిత్రము
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయకోగులకు మిగుల మంచిది
కాసకోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
హృదితిత్తులకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బసకోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడి 1-కి రూ॥ 8-4-0.
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, అచారప్పనోపేధి, జి.టి. మదరాసు.
తంబిలిసము:— (బుధ
పండిట్ - మదరాసు.

భృంగములక తెలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములక తెలము:— కిన్నుకు వర్ణనచేసిన
మొక్కలో (పరిచినమును నశ్యముచేసినను
కోకోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— తలకు పట్టించిన కంటి
కోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— అపస్తారకోగమును ఉత్పాద
కోగమును, కపకోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తెలము:— తల వెండుకలను తుమ్మె
బిలువల నల్లగాజేయును.

4 బొమ్మల సీసా వెల రూ॥ 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆమెంటు లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. డి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ షార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్,

మదరాసు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట
నందు పోగొట్టుక గాంచినది. ధర 1-10-0

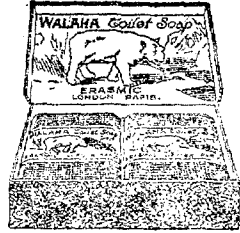
ఇండియా సిల్కోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
చెలితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫననవాడీ, బొంబాయి

ERASMIC

(3498)

శ్రేష్ట మైనది

మంచి పరిమళము గలది. అందరు ఉపయోగించుకొన
వచ్చును. గొప్ప తెమిస్తుల సహాయముతో కుభ్రమును కస్తువు
లతో తయారుచేయబడినది. (2)

ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకుము.

లన్నిప్లాస్టు వస్త్రములనద్ద దొరకును.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నొందిన (219)

హిందూస్థానులో స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆయుర్వేదబోషధాలయము కోరి వ్రాయు
వాండ్లకు ఆయుర్వేదబోషధాలయము వద్దకు ఒక
గ్రంథమును తపాలా ఖర్చు సహా కోరకనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము

ఆయుర్వేదబోషధాలయము వద్దకు
లోకల్ ఏజెంట్లు ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
వైశాఖర నాథు

ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

కేసరిరత్నయము

గర్భాశయకోగ నివారిణి:—స్త్రీలకు గలగు ఋతుకుల
బహిష్టికాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మేహాస్తాగను తక్కువ
కాను పోవుట కునుమకోగము, సంభాసహిత, రక్తహీనత,
మలబద్ధకము, నూతికావాలము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరకాళ్లు,
ఆరచేతులుమంట మొదలగు స్త్రీల సర్వ వ్యాధులను వుడు
రూ॥ 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తగుడ్డి వ్రావము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము,
అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహాస్తాగము, కనుపుల మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శక్తిరహితను కాంతిని మాఫ
మనకు తేజస్సు నిచ్చును.
12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

సర్వజ్వరనివారిణి
దీనివల 6 బొమ్మ 2-8-0; 8 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0

కేసరిరత్నయము,
ఆయుర్వేద అవుషధశాల,

88 పోలీసు కమిషను ఆఫీసురోడ్డు, ఎళుంబూరు మృదాన్

ఎ యి లే న్ బ ర్గు

(3385)

క్రాడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎస్" మైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్.పి.

ఇప్పుడున్న పవరు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్క-లేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.

పనిని నమ్మకీయంగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,
ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల దబ్బువెక్కికొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగ లేదు.

10-12 హెచ్.పి.	మామూలుధర రూ॥ 2045	ప్రత్యేకపుధర రూ॥ 1842
20-24 " "	" " 2909	" " 2618

"డెన్స్" వర్సిల్ ఎంజినులచే నడిపించబడు పోర్టుబుల్ పంపులు.

214 పైజా ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్.పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్.పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 1/2 "
218 " ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్.పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 1/2 "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,

MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.